

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XIV — Nr. 801

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 5 noiembrie 2002

SUMAR

Nr.	Pagina
	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE
220.	— Ordin al ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor privind aprobarea Manualului operațional pentru schema competitivă de granturi pentru cer- cetare aplicativă și extensie din cadrul Proiectului pentru sprijinirea serviciilor din agricultură 1-21
324.	— Ordin al ministrului industriei și resurselor pri- vind aprobarea Normei de metrologie legală CEE „NML CEE-78/1.031 — Aparate de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare“ 21-32

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII, ALIMENTAȚIEI ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea Manualului operațional pentru schema competitivă de granturi pentru cercetare aplicativă și extensie din cadrul Proiectului pentru sprijinirea serviciilor din agricultură

În baza Ordonanței Guvernului nr. 63/2000 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea Proiectului pentru sprijinirea serviciilor din agricultură, semnat la București la 27 martie 2000, aprobată prin Legea nr. 152/2001,

în temeiul prevederilor și recomandărilor cuprinse în Aide-memoire-ul întocmit de Misiunea Băncii Mondiale și agreat de Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, din luna noiembrie 2000, privind asigurarea transparenței procesului de licitație și selecție a ofertelor de proiecte,

în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 362/2002 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor,

ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Manualul operațional pentru schema competitivă de granturi pentru cercetare aplicativă și extensie din cadrul Proiectului pentru sprijinirea serviciilor din agricultură, denumit în continuare *Manual operațional*.

Art. 2. — Unitatea de management a proiectului pentru

Proiectul pentru sprijinirea serviciilor din agricultură, sub coordonarea Direcției generale de patrimoniu public și de gestiune a mijloacelor financiare și a Direcției de integrare europeană și relații internaționale, va aduce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Pentru asigurarea transparenței necesare procesului de licitație și selecție a ofertelor de proiecte Manualul operațional va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,
Ilie Sârbu

București, 23 mai 2002.
Nr. 220.

ROMÂNIA

PROIECTUL PENTRU SPRIJINIREA SERVICIILOR DIN AGRICULTURĂ

MANUAL OPERAȚIONAL pentru schema competitivă de granturi pentru cercetare aplicativă și extensie

— 2002 —

1. Importanța cercetării agricole și extensiei

1.1. Agricultură are o contribuție majoră în economia României. Ea constituie o cincime din PIB și angajează o treime din forța de muncă. Deși potențialul agriculturii României este mare, creșterea în sectorul agricol a fost considerabil încetinită, parțial din cauza necesității de adaptare a sistemelor de cercetare și extensie la necesitățile economiei de piață. Cercetarea și extensia contribuie la competitivitatea agriculturii prin reducerea costurilor pe unitatea de produs, îmbunătățirea calității produselor, reducerea poluării mediului, adăugând valoare produselor de bază și dezvoltând tehnologiile de producție și tehnologiile postrecoltare. Analizele economice în multe țări demonstrează o rată ridicată a profitului pentru cercetarea agricolă și extensie. În multe țări cu economia în tranziție ineficiența ridicată implică un potențial de profit și mai mare. Pentru ca agricultura să aibă un rol mai important în revitalizarea economiei României trebuie acordată prioritate națională sistemului de cunoștințe agricole.

1.2. În mod curent, sistemul de cunoștințe agricole suferă de dificultăți financiare serioase, ceea ce duce la pierderea personalului calificat și la deteriorarea echipamentelor și facilităților. Sistemul suferă, de asemenea, de o mentalitate comunistă care include un accent mai mare pe cercetarea fundamentală decât pe cea aplicativă, de lipsa responsabilității și a orientării spre cerințele utilizatorilor, izolare profesională, dominanța statului și de lipsa preocupării pentru extensie. Până la reorganizarea și revitalizarea sistemului de cercetare și extensie este necesar un sistem care să funcționeze imediat pentru a asigura rezolvarea problemelor prioritare de cercetare și extensie, iar cercetătorii să primească sprijinul necesar pentru a desfășura o activitate de cercetare eficientă.

2. Obiectivele schemei competitive de granturi

2.1. Una dintre căile de reformă și transformare a sistemului de cercetare agricolă și extensie este schema competitivă de granturi (SCG) care creează flexibilitate și capacitate locală. Sunt identificate prioritățile naționale de cercetare și extensie și este selectat un portofoliu de proiecte pe baze competitive, care va contribui la creșterea aportului agriculturii în economie. SCG nu depinde de infrastructura de cercetare și extensie existentă și poate fi imediat inclusă în sistemul național reorganizat. În timp ce reforma, redirecționarea și revitalizarea sistemelor de cercetare agricolă și extensie din România necesită o perioadă

îndelungată, SCG reprezintă o inițiativă importantă, pe termen scurt, care promite rezultate imediate.

2.2. SCG este o componentă majoră de sprijin pentru cercetare și extensie în cadrul Proiectului pentru sprijinirea serviciilor din agricultură (denumit în continuare *Proiectul*), asistat de Banca Mondială. SCG este orientată în special către proiectele de cercetare aplicativă care caută să rezolve problemele fermierilor, agroprocesatorilor și agenților de piață. SCG va sprijini, de asemenea, inițiativele-pilot pentru testarea modalităților de organizare a serviciilor de extensie pentru aceste grupuri. SCG va fi deschisă tuturor furnizorilor de cercetare și extensie din sectorul public și privat (universități, organizații neguvernamentale, sectorul privat și asociații de fermieri).

2.3. Obiectivele SCG sunt:

a) încurajarea introducerii tehnicilor și ideilor moderne în cercetare și extensie, acolo unde acestea au un avantaj comparativ;

b) ridicarea standardelor și a eficienței cercetării și extensiei și îmbunătățirea diseminării informației științifice și tehnice;

c) facilitarea dezvoltării, achiziționării și diseminării tehnologiilor relevante;

d) crearea de relații mai strânse între cercetătorii științifici, specialiștii în extensie și fermierii privați, în privința stabilirii priorităților pentru cercetare și extensie, precum și în formularea și evaluarea propunerilor de cercetare și extensie;

e) inițierea de programe de colaborare în cercetare și extensie, implicând un spectru larg de participanți (instituțiile de cercetare, universitățile, sectorul privat și asociațiile de fermieri);

f) îmbunătățirea fluxului informațional dintre cercetarea aplicativă și extensie, pe de o parte, și potențiali aplicanți ai rezultatelor cercetării aplicative și extensiei în practică (mici fermieri, agroprocesatori, asociații de fermieri etc.), pe de altă parte;

g) sprijinirea trecerii spre o agricultură comercială eficientă.

2.4. În vederea realizării acestor obiective SCG are numeroase avantaje care reprezintă cheia unui sistem reușit de cunoștințe agricole:

a) răspunde necesităților fermierilor, agroprocesatorilor și agenților de piață, precum și problemelor prioritare clar definite din sector;

b) este accesibilă unui spectru larg de organizații comerciale și nonprofit, permițând parteneriatul cu instituții publice și cu donatori;

c) are o organizare și un management transparente, cu reguli prestabilite de operare;

d) îi revine răspunderea la toate nivelurile, cu o apreciere tehnică de înaltă calitate și un mecanism profund de analiză și aprobare;

e) este eficientă prin posibilitatea de a mobiliza întreaga capacitate națională de cercetare și extensie;

f) este eficientă prin concentrarea asupra problemelor prioritare abordate într-un portofoliu de proiecte folosind cea mai bună expertiză disponibilă.

3. Indicații privind tipurile de sprijin care pot fi acordate în cadrul SCG

Generalități

3.1. Suma acordată pentru finanțarea unui proiect în cadrul SCG este cuprinsă între 5.000 USD și 250.000 USD, dar nu va depăși 80% din valoarea totală a proiectului respectiv. Diferența de minimum 20% din valoarea proiectului va fi acoperită din contribuția instituției beneficiare/propunătoare și/sau a instituțiilor partenere în realizarea proiectului și reprezintă contribuția proprie. Contribuția proprie poate fi în bani sau în bunuri și servicii și va fi dovedită pe parcursul implementării proiectului. Perioada de implementare a proiectului este de maximum 3 ani. Costurile salariale, echipamentele de mare valoare sau construcțiile civile nu reprezintă cheltuieli eligibile pentru a fi finanțate din fondurile SCG.

Scopul principal al SCG este să sprijine proiecte de cercetare aplicativă sau modalități inovatoare de extensie (care nu fac obiectul proiectelor pentru dezvoltare rurală) și care, în mod clar, demonstrează „repetabilitatea” și „continuitatea” acestor activități după încheierea proiectului.

3.2. SCG se limitează la acordarea de sprijin numai pentru activități de cercetare aplicativă și extensie. SCG nu este un program de creditare pentru mecanizare, nici pentru aprovizionare cu inputuri.

3.3. La negocieri candidații trebuie să poată demonstra că pot asigura contribuția proprie de minimum 20%, care poate fi în bani sau în natură. În ceea ce privește contribuția proprie în natură (bunuri și servicii), aceasta poate consta în: închirieri de clădiri sau spații de lucru, timpul de lucru al personalului, ore de consultanță și instruire, folosirea echipamentelor, utilajelor și a construcțiilor civile, timp de antenă pentru radio sau televiziune, onorarii pentru servicii sau contribuțiile fermierilor la costurile de funcționare ale asociațiilor și orice alte contribuții în bunuri sau servicii, care pot fi atribuite direct proiectului și dovedite pe parcursul implementării.

3.4. Categoriile de cheltuieli eligibile în cadrul SCG

Categoriile de cheltuieli eligibile pentru a fi finanțate în cadrul SCG sunt: costuri de personal (exclusiv personalul propriu al instituției beneficiare sau al partenerilor la realizarea proiectului); cheltuieli de deplasare; costuri de funcționare; costuri de capital (maximum 25%)¹⁾; costuri destinate instruirii; cheltuieli de regie (maximum 10% din grant); cheltuieli neprevăzute (maximum 10% din grant).

În ceea ce privește costurile de personal, nu sunt eligibile pentru a fi finanțate în cadrul SCG costurile salariale aferente personalului propriu al instituției beneficiare sau al instituțiilor partenere în realizarea proiectului. Personalul auxiliar reprezintă personalul angajat temporar, special pentru scopurile proiectului.

În ceea ce privește costurile de capital, nu sunt eligibile pentru a fi finanțate în cadrul SCG cheltuielile de natura construcțiilor civile, utilajelor, echipamentelor și instalațiilor mari. Sunt considerate cheltuieli eligibile în cadrul costurilor de capital următoarele categorii: echipament de laborator,

echipament de câmp pentru parcele mici, vehicule, echipament de birou și achiziția de tehnologii străine.

În ceea ce privește costurile destinate instruirii, acestea se referă la: pe de o parte, cursuri de instruire pe termen scurt (maximum 10 zile) pentru membrii echipei de implementare a proiectului (transport, cazare, diurnă și costul cursului); pe de altă parte, instruirii ale fermierilor. Se va avea în vedere ca onorariile lectorilor care sunt agajați ai instituțiilor beneficiare sau ai partenerilor la realizarea proiectului să nu fie eligibile pentru a fi finanțate în cadrul SCG; aceste onorarii pot fi însă considerate contribuții în natură (servicii) la realizarea proiectului. Costurile cu participanții din cadrul costurilor destinate instruirii fermierilor se referă la transport, cazare și diurnă.

În ceea ce privește cheltuielile neprevăzute, acestea pot fi accesate pe măsura implementării proiectului, în condițiile în care sumele alocate pentru cheltuieli prevăzute pe categorii eligibile sunt insuficiente, fără însă ca depășirea pe fiecare categorie să fie mai mare de 10% din bugetul inițial alocat.

4. Priorități pentru granturi de cercetare și extensie

4.1. În întâmpinarea obiectivelor SCG propunerile se vor adresa celor mai presante necesități prioritare ale fermierilor privați, agroprocesatorilor și operatorilor de piață.

Priorități pentru granturile de cercetare

4.2. Domeniile prioritare pentru cercetarea aplicativă, precum și câteva teme specifice au fost identificate în mod provizoriu prin discuții cu cei interesați. Prioritățile vor fi revăzute și reconsiderate periodic de către Consiliul independent pentru sprijinirea serviciilor din agricultură (C/ISSA) pentru a reflecta schimbările în politica guvernamentală și evoluțiile în agricultură pe plan intern și extern. În scopul facilitării runde inițiale de propuneri au fost identificate prioritățile prezentate în continuare. Se are în vedere ca prioritățile la tranșele ulterioare de propuneri să permită crearea unui portofoliu coerent de proiecte.

Studii de marketing:

- analize ale oportunităților de piață națională și internațională;
- ambalarea și prezentarea bunurilor comercializabile;
- specificatii de calitate pentru mărfurile destinate exportului;
- îmbunătățirea eficienței piețelor angro și de distribuire a inputurilor;
- comercializarea produselor, studii de fezabilitate.

Agricultura cu inputuri eficiente:

- tehnologii de producție cu inputuri eficiente;
- tehnici de irigație și folosirea eficientă a apei;
- folosirea deșeurilor din ferme ca îngrășăminte;
- managementul integrat al dăunătorilor.

Managementul fermei:

- sisteme de cultură și analize economice;
- planificarea afacerilor (incluzând contabilitate, contabilitate primară, managementul personalului);
- legături de marketing și informații de piață;
- folosirea în comun a echipamentelor agricole (cercuri de leasing).

Priorități pentru granturile de extensie

4.3. Prioritățile inițiale pentru granturile de extensie au fost stabilite în timpul pregătirii Proiectului, folosindu-se metode participative, incluzând studii asupra fermierilor și grupurilor țintă. Necesitățile prioritare identificate ale fermierilor români privați sunt:

¹⁾ Conform sugestiei făcute de consultantul Băncii Mondiale în Raportul asupra SCG din octombrie 2001 și aprobării C/ISSA în ședința din 22 martie 2002.

a) aptitudini pentru managementul fermelor și afacerilor;
b) organizarea, constituirea de asociații și mobilizarea micilor fermieri pentru aprovizionarea cu inputuri, mecanizare și activități de marketing;

c) opțiuni cu costuri reduse pentru micii fermieri din domeniul producției vegetale și animale și prelucrarea în fermă.

Mecanismele majore de livrare vor include:

d) extensia de la fermier la fermier;

e) parteneriate public-privat;

f) mass-media.

Cercetare

4.4. SCG va finanța propunerile de cercetare aplicativă care se adresează priorităților în agricultură, stabilite de CISSA (vezi secțiunea 6).

Extensie

4.5. Sprijinul pentru activitățile de extensie este orientat către eforturile care răspund necesităților de extensie imediate ale fermierilor și oferă experiența existentă prin metode alternative către serviciile de extensie. În contextul actual al României extensia va acoperi nu numai transferul tehnologiilor, ci și organizarea și pregătirea profesională a fermierilor.

Sprijinul va cuprinde:

a) transferul de tehnologii, incluzând demonstrații ale rezultatelor și metodelor în câmpurile și grajdurile fermierilor, broșuri și articole de ziar, producții video și transmisii de televiziune, întâlniri de grup, cluburi de studiu și programe radio;

b) organizarea fermierilor, incluzând vizite de lucru, pregătirea membrilor consiliilor de conducere, activități în rețea prin întâlniri față în față și acces la calculator, instruire pentru negocierea colectivă a inputurilor și marketing și instruire directă în luarea deciziilor asupra resurselor comune;

c) pregătirea profesională pentru extensie, incluzând cursuri ale personalului asupra principiilor extensiei, formarea liderilor fermierilor, dezvoltarea programelor de formare a liderilor fermierilor, dezvoltarea de parteneriate fermier-universitate și dezvoltarea programei de management a extensiei.

4.6. Recunoscându-se nevoia urgentă a fermierilor români de a învăța noile tehnologii adecvate, Proiectul poate finanța cantități modeste de material demonstrativ, echipament relevant pentru fermieri și agroindustrii. Oricum Proiectul nu va echipa complet ferme-model și nici nu va finanța echipament pentru închiriat sau leasing, pentru rațiuni de producție. Fermierii români au nevoie mai curând de o listă completă de opțiuni tehnice și economice decât de un model indicativ. Criteriul principal pentru finanțarea de echipamente va fi reprezentat de repetabilitatea și valoarea demonstrativă.

4.7. De asemenea, poate fi acordat sprijin pentru activități care înlesnesc accesul fermierilor la informații și îndrumări pentru adoptarea noilor tehnologii sau metode, de exemplu: seminarii, pentru a convinge reprezentanții industriei prelucrătoare să investească în tancuri pentru lapte, realizarea unei liste cu toți agenții de leasing din domeniul mașinilor agricole sau realizarea unei deplasări de studiu în țară ori în străinătate, care să permită investigarea unor posibilități de leasing în parteneriat cu investitori străini. Exemplele includ companiile internaționale care colaborează cu organizațiile din România pentru organizarea demonstrațiilor cu echipamente moderne destinate cultivării pământului și combaterii bolilor și dăunătorilor pe suprafețe limitate. SCG poate să finanțeze evaluarea rapidă și diseminarea acestor metode.

Tehnologii prietenoase mediului

4.8. Va fi o condiție ca toate pesticidele, erbicidele și alte substanțe chimice agricole folosite să fie sigure din punct de vedere ecologic și să nu fie înscrise în lista de substanțe interzise. Beneficiarii de grant vor mânui substanțele chimice și le vor aplica în conformitate cu regulamentele acceptabile din punct de vedere ecologic.

5. Parteneriate

5.1. Un element-cheie al SCG este mobilizarea a cât mai multe instituții, grupuri, agenții naționale și internaționale publice și private în abordarea problemelor de interes reciproc. Prin parteneriate de colaborare între cercetători, agenți de extensie publici și privați, utilizatori de tehnologii și alții atât participanții, cât și beneficiarii vor fi încurajați să se implice mai mult în planificarea și implementarea SCG pentru cercetare și extensie.

5.2. Organizațiile de fermieri și agențiile de extensie vor fi încurajate să aibă un rol activ în managementul, în formularea și implementarea propunerilor de proiecte și în diseminarea tehnologiilor și cunoștințelor rezultate. Formele de parteneriat de colaborare permit accesul la institutele de cercetare cu o bază solidă al instituțiilor care doresc să beneficieze de o astfel de asociere. SCG are capacitatea de a acoperi o zonă geografică întinsă, sisteme de producție diferite și un spectru larg de interese legate de necesitățile prioritare ale fermierilor privați și agroprocesatorilor. Astfel SCG furnizează o cale de atragere a participanților din sectorul privat. Importanța parteneriatului se reflectă prin aprecierea deosebită a proiectelor depuse care cuprind propuneri de colaborare.

Instruirea în țară

5.3. În propuneri se poate solicita acoperirea costurilor pentru desfășurarea programelor de instruire. Costurile acceptabile vor include onorariile instructorilor/lectorilor, cheltuielile de închiriere a sălilor și echipamentelor, cheltuieli cu materiale și costuri cu participanții. Costurile cu participanții nu vor depăși 30 USD/zi și includ costurile pentru transport, cazare și diurnă, conform legislației românești.

Dreptul de proprietate asupra echipamentelor, datelor și informațiilor

5.4. După finalizarea Proiectului dreptul de proprietate asupra bunurilor și serviciilor achiziționate din fondurile SCG va reveni instituției beneficiare sau instituțiilor partenere numai în cazul în care Proiectul a fost implementat în condiții de performanță satisfăcătoare, au fost îndeplinite toate obiectivele asumate și a fost realizat impactul socio-economic preconizat. În cazul în care nu sunt îndeplinite aceste condiții sau dacă pe parcursul implementării Proiectului se constată că au fost încălcate elementele majore ale acordului încheiat, CISSA împreună cu Unitatea de management a proiectului (UMP) vor prelua bunurile achiziționate până la momentul respectiv. Bunurile astfel recuperate vor fi vândute și banii vor fi returnați la fondul de granturi pentru realocare sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, CISSA împreună cu UMP pot decide acordarea lor altor proiecte aprobate în cadrul SCG, cu obiective similare. Acestea sunt valabile și pentru documente importante, cum sunt: hărți, diagrame, planuri, materiale statistice și ajutoare.

6. Anunțul SCG și procesul de selecție

6.1. SCG va fi anunțată de către Secretariatul tehnic prin: radio, televiziune, canale de publicitate, ziare și circulare spre organizații de fermieri, agribusiness și organizații

de cercetare și extensie. Procedul de selecție a proiectelor trimise se va derula în două etape. În cadrul primei etape Secretariatul tehnic va solicita o scurtă descriere a propunerii de proiect (maximum 2 pagini, conform anexei nr. 4), iar în etapa a doua, celor selectați în urma primei faze li se va solicita propunerea de proiect în detaliu (vezi anexa nr. 5). Secretariatul tehnic va fi punctul de contact pentru toate cererile de depunere a documentației, precum și pentru clarificarea eventualelor chestiuni (un model de anunț este prezentat în anexa nr. 3). Secretariatul tehnic va avea un avizier public la sediu pentru toate problemele legate de SCG.

6.2. Directorul de proiect este persoana desemnată de instituția beneficiară să o reprezinte în relația cu UMP și CISSA în ceea ce privește Proiectul. Directorul de proiect astfel desemnat va avea întreaga responsabilitate în ceea ce privește implementarea Proiectului și a fondurilor SCG. În cazul în care, din motive întemeiate, directorul de proiect nu mai poate coordona Proiectul, instituția beneficiară va numi un alt director de proiect, cu acceptul UMP.

6.3. Responsabilitatea pentru pregătirea, depunerea, implementarea și contabilizarea propunerii va reveni directorului de proiect, care va fi prima persoană de contact pentru toate problemele legate de Proiect. Trebuie trimise la Secretariatul tehnic 4 copii de pe propunerea de proiect și toată documentația auxiliară până la data de depunere anunțată, ofertele primite după această dată nefiind luate în considerare. Nu sunt acceptate copiile trimise prin fax. Se ia în considerare data poștei sau a serviciului de curierat din ziua sosirii la destinație.

6.4. Secretariatul tehnic va face imediat cunoscută primirea și va da propunerii un număr de înregistrare care va fi folosit pe întreaga durată a Proiectului.

6.5. Personalul Secretariatului tehnic va selecta propunerile pentru conformitatea cu liniile directoare privind documentația, propunerea tehnică și financiară. În același timp va analiza obiectivele Proiectului, activitățile acestora, impactul lor socioeconomic și eligibilitatea costurilor propuse de Proiect. Criteriile de selecție inițială sunt prezentate în anexa nr. 6.

6.6. a) Dacă propunerea este acceptată, Secretariatul tehnic va înainta propunerea pentru analiza în paralel și va anunța directorul de proiect.

b) Dacă propunerea este respinsă, Secretariatul tehnic va comunica directorului de proiect motivele respingerii. Propunerile respinse pot fi depuse din nou la următoarele anunțuri de competiție.

6.7. Propunerile vor fi analizate de 2 evaluatori, conform unor criterii de selecție. Numele evaluatorilor sunt confidențiale, iar ei trebuie să își declare orice conflict de interese. Acest aspect va fi discutat în detaliu în secțiunea 7.

6.8. Comentariile evaluatorilor vor fi trimise Secretariatului tehnic care întocmește un material pentru informarea membrilor CISSA privind proiectele aprobate de cei 2 evaluatori.

6.9. CISSA se întrunește să discute și să selecteze propunerile pentru finanțare. Membrii CISSA trebuie să declare orice conflict de interese și să se retragă de la discuții. Acest aspect este prezentat în detaliu în secțiunea 8.

6.10. Secretariatul tehnic comunică directorului de proiect decizia CISSA și, la cerere, prezintă o copie a comentariilor evaluatorilor împreună cu scrisoarea de anunț.

6.11. Secretariatul tehnic va participa la negocierea acordului de grant împreună cu directorul de proiect și se va încheia o minută de negociere între părți, în cazul în care se vor solicita modificări minore din partea aplicantului. Se va da un termen de încorporare a modificărilor, pe care aplicantul îl va respecta. În caz contrar acceptul de finanțare a Proiectului va fi anulat.

7. Analiza în paralel

7.1. După preevaluarea și evaluarea de către Secretariatul tehnic propunerile vor fi verificate de către 2 evaluatori aleși dintr-o listă de specialiști aprobată de CISSA (incluzând lideri ai fermierilor, lideri din sectorul agribusiness, specialiști din domeniul bancar-agricol, specialiști în mijloace de comunicare, cercetători științifici, specialiști în extensie, economiști, sociologi și specialiști în programe educaționale). Propunerile vor fi examinate pentru a se determina capacitatea lor de a răspunde priorităților și obiectivelor SCG și vor fi evaluate în funcție de un set de criterii. (Anexa nr. 7 conține termenii de referință detaliați pentru evaluatorii care efectuează analiza în paralel.)

Nr. crt.	Criteriile de evaluare	Punctaj
1.	Încadrarea obiectivelor în prioritățile naționale ale fermierilor și agroprocesatorilor sau de marketing	10
2.	Evidențierea unui impact rapid și cuantificabil în rândul unui număr mare de beneficiari, cu metodologie adecvată pentru transferul tehnologiei	10
3.	Asigurarea repetabilității	10
4.	Existența unei colaborări cu cât mai mulți parteneri, implicând fermieri, organizații neguvernamentale, universități, sectorul public și privat, instituții internaționale	10
5.	Existența unei capacități instituționale, inclusiv existența unui personal calificat, facilități și resurse din partea instituției beneficiare și a partenerilor	10
6.	Metodologia abordată este corespunzătoare și inovatoare	10
7.	Metode de monitorizare clar definite, incluzând indicatori și repere în funcție de care pot fi apreciate progresul și rezultatele proiectului	5
8.	Risc minim	5
9.	Costuri corespunzătoare unui buget adecvat	5
10.	Impact pozitiv asupra mediului	5
11.	Demonstrarea în proiect a beneficiilor socioeconomice previzionate	10
12.	Demonstrarea continuității unor activități și cunoștințe acumulate	10
TOTAL:		100

7.2. Specialiștii care efectuează analiza în paralel evaluează propunerile și le înapoiază Secretariatului tehnic, cu comentariile lor și motivele pentru acceptare sau respingere, în formă scrisă pe formularul trimis. Recomandările evaluatorilor presupun două posibilități: 1. acceptare; sau 2. respingere (vezi anexa nr. 7). Secretariatul tehnic va ordona propunerile acceptate și le va prezenta CISSA. Comentariile specialiștilor care au efectuat analiza în paralel vor fi puse la dispoziție solicitanților, la cerere, dar specialiștii vor rămâne anonimi.

7.3. CISSA se va întruni pentru discutarea propunerilor acceptate de evaluatori și le va selecta pe cele corespunzătoare pentru finanțare. Membrii Secretariatului tehnic vor asista la clarificarea propunerilor individuale. Fiecare membru CISSA va fi solicitat să conducă discutarea unui număr de proiecte anterior stabilit. CISSA ia decizia finală asupra aprobării sau respingerii propunerilor acceptate de evaluatori.

8. Decizia CISSA

8.1. Secretariatul tehnic va asigura ca propunerile să fie distribuite membrilor CISSA cu cel puțin două săptămâni înainte de întrunirea CISSA. Președintele CISSA, în înțelegere cu șeful Secretariatului tehnic, va preciza responsabilitatea individuală pentru fiecare membru al CISSA de a conduce discuția pentru un anumit domeniu de propuneri la ședința CISSA. Membrii CISSA vor fi responsabili de selectarea propunerilor și de aceea trebuie să fie familiarizați cu obiectivele, conținutul și oferta financiară a propunerii. CISSA va examina propunerile, iar cele considerate ca fiind cele mai potrivite obiectivelor SCG vor fi acceptate în limitele bugetului disponibil. Propunerile vor fi analizate urmând: 1. a fi acceptate; 2. a fi acceptate cu o mică revizuire; sau 3. respinse. Membrii CISSA vor întocmi referate de analiză pentru proiectele evaluate, care se vor depune la Secretariatul tehnic. Secretariatul tehnic va informa toți solicitanții de granturi asupra rezultatelor ședinței, prin poștă și prin afișare la avizierul Secretariatului tehnic în săptămâna următoare.

8.2. După aprobare vor fi pregătite 3 copii ale tuturor documentelor legale ale acordului de grant pentru a fi semnate de către: directorul de proiect, directorul instituției beneficiare, directorul UMP și președintele CISSA. În anexa nr. 8 este inclusă o schiță a acordului de grant cu Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor (MAAP). Câte o copie este reținută de către instituția beneficiară, UMP și Secretariatul SCG. În continuare va fi făcută plata inițială de către UMP instituției beneficiare, în conturile special deschise pentru Proiect.

9. Condițiile de încheiere a acordului de grant

9.1. Pe parcursul negocierilor instituțiile beneficiare vor face dovada solvabilității, credibilității și bonității, prin prezentarea ultimului bilanț, a raportului de audit pentru anul precedent (dacă există) și a altor documente care vor fi considerate relevante pentru scopul demonstrării bonității financiare.

9.2. Acordul de grant presupune semnarea lui de către toate părțile, iar propunerea de proiect va fi parte componentă a documentației legale. Elementele-cheie ale acordului de grant sunt:

- reguli de control și supraveghere;
- reper de monitorizare stabilite;
- fondurile de grant ce vor fi făcute disponibile;
- elemente ce vor fi finanțate în cadrul proiectului;
- contribuții ale instituției beneficiare și ale partenerilor;
- proprietatea asupra dreptului de autor;

- reguli de raportare, de monitorizare și supervizare;
- reguli pentru publicarea rezultatelor;
- un calendar de eliberare a fondurilor;
- proceduri de reziliere a acordului de grant.

Proceduri financiare

9.3. UMP desemnată de MAAP deține întreaga responsabilitate pentru asigurarea efectuării plăților la cererea directorului de proiect, cu avizul Secretariatului tehnic.

9.4. Directorii de proiect trebuie să fie pe deplin conștienți de obligațiile lor financiare în cadrul acordului de grant și să facă pregătirile necesare pentru respectarea lor. Instituțiile beneficiare sunt principalele destinatare ale fondurilor de grant și lor le revine responsabilitatea de a se asigura că fondurile sunt dirijate în conformitate cu planul de lucru al proiectului și că raportarea financiară respectă standardul cerut. Acordul de grant impune ca fondurile să fie returnate în eventualitatea rezilierii acordului de grant și că orice fonduri necheluite la îndeplinirea Proiectului vor fi returnate SCG pentru realocare.

Efectuarea plăților

9.5. După semnarea acordului de grant directorii de proiect vor depune la UMP o cerere de finanțare, specificând suma solicitată și conturile bancare special deschise pentru scopurile Proiectului (conform pct. 9.7).

9.6. Proiectele vor fi finanțate în conformitate cu planul de plăți stabilit în acordul de grant (vezi anexa nr. 8). Planul este astfel conceput încât să asigure că prima plată, făcută imediat după semnarea acordului de grant, este suficientă pentru a asigura începerea Proiectului conform graficului de activități prevăzut, fără ca aceasta să depășească 25% din suma SCG. Planul pentru următoarele plăți se bazează pe programul de efectuare a plăților conform acordului de grant. După plata avansului următoarele plăți vor fi eliberate de către UMP la cererea directorului de proiect, după avizul prealabil al Secretariatului tehnic. Cererea va fi însoțită de un raport privind stadiul implementării Proiectului din punct de vedere tehnic și financiar, conform anexei nr. 9. Plata va fi efectuată numai după acceptarea acestui raport de către UMP. O tranșă finală de 10% din întregul buget va fi reținută pentru plata la primirea raportului final de încheiere a Proiectului.

Achiziții

9.7. Achiziționarea de bunuri și servicii finanțate de grant va fi inițiată în acord cu procedurile de cumpărare naționale și internaționale acceptate de Banca Mondială.

Achizițiile din cadrul SCG vor fi efectuate de către beneficiarii grantului, iar UMP va răspunde de supervizarea aspectelor administrative și tehnice ale serviciilor de cercetare și extensie contractate. Pentru asigurarea transparenței, beneficiarilor de grant li se va cere să păstreze toate cotațiile, bonurile și facturile aferente achizițiilor, în vederea controlului din partea UMP.

Finanțare, contabilitate și audit

9.8. Pentru fondurile SCG beneficiarul va deschide conturi separate, special destinate proiectului respectiv. În conformitate cu prevederile Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind finanțarea Proiectului pentru sprijinirea serviciilor din agricultură, semnat la București la 27 martie 2000, ratificat prin Ordonanța Guvernului nr. 63/2000, aprobată prin Legea nr. 152/2001, denumit în continuare *Acord de împrumut BIRD 4533—RO*, finanțarea SCG va fi acoperită în proporție de 75% din împrumutul BIRD și 25% din cofinanțarea MAAP. În mod corespunzător, beneficiarul va

deschide conturi separate pentru fiecare dintre cele două surse de finanțare, astfel: pentru partea de finanțare aferentă împrumutului BIRD se vor deschide conturi la o bancă comercială agreată de finanțator, iar pentru partea de cofinanțare din bugetul MAAP se vor deschide conturi separate la trezoreriile locale. Beneficiarii sunt obligați să se asigure că asupra sumelor depozitate în aceste conturi nu se va ridica nici o pretenție de confiscare, compensare, atribuire sau sechestru.

Evidența financiar-contabilă a operațiunilor în cadrul proiectului finanțat prin SCG și toată documentația aferentă se vor ține separat.

Instituția beneficiară va fi obligată să asigure auditarea Proiectului la începutul fiecărui an calendaristic pentru anul precedent. O copie a raportului de audit astfel încheiat va fi transmisă UMP până cel târziu pe data de 30 mai a fiecărui an pentru anul precedent.

Instituțiile beneficiare împreună cu directorii de proiect sunt direct responsabili pentru utilizarea fondurilor SCG în conformitate cu prevederile Manualului operațional, ale acordului de grant încheiat, ale Acordului de împrumut BIRD 4533—RO și cu orice alte prevederi legale care privesc SCG. În cazul în care se dovedește că fondurile SCG au fost cheltuite în mod necorespunzător, directorii de proiect împreună cu instituția beneficiară vor fi răspunzători pentru restituirea fondurilor astfel cheltuite.

O scrisoare de confort din partea băncii respective va fi cerută în momentul în care beneficiarii își deschid conturile.

10. Raportare, monitorizare și evaluare

10.1. Un sistem de monitorizare și evaluare bine conceput este important pentru a asigura implementarea la timp și în mod eficient pentru activitățile de extensie și cercetare aplicativă finanțate de grant și pentru sporirea impactului acestora printr-o analiză și diseminare sistematică a experienței câștigate. UMP va putea fi asistată în monitorizare de către consultanți locali.

10.2. UMP și CISSA vor fi responsabile pentru întreaga monitorizare și supervizare a proiectelor finanțate de grant prin analiza tuturor rapoartelor periodice înaintate de directorul de proiect. O echipă formată din specialiști ai UMP, care poate include un specialist extern, va întreprinde vizite periodice la fața locului. Membrii CISSA pot, de asemenea, lua parte la vizitele în câmp, dacă este necesar. Va fi luată în considerare necesitatea organizării de către UMP a unor întruniri anuale pentru a permite directorilor de proiect să facă un schimb de experiență. La astfel de întruniri corelate cu vizite în câmp pot să participe membri ai CISSA, unii evaluatori și un număr mare de cercetători și specialiști în extensie. UMP poate utiliza, de asemenea, următoarele întâlniri ale CISSA ca un forum pentru discutarea progresului proiectelor.

10.3. Directorii de proiect vor fi obligați să prezinte raportul periodic privind stadiul implementării Proiectului cu ocazia fiecărei cereri de refinanțare, dar nu mai târziu de 6 luni de la ultimul raport sau de la primirea finanțării, precum și orice alte rapoarte și situații solicitate în mod rezonabil de UMP sau CISSA. Este necesar un raport final la încheierea Proiectului, care cuprinde întreaga perioadă de implementare a acestuia (indicațiile de raportare sunt prezentate în anexa nr. 9). Personalul UMP va analiza toate rapoartele și va prezenta CISSA un rezumat al celor constatate în vederea acceptării sau stabilirii măsurilor de rectificare, dacă este necesar. Progresul Proiectului va fi apreciat de către UMP în funcție de obiectivele stabilite,

respectarea planului de activitate, atingerea țintelor propuse și de acceptarea execuției financiare.

10.4. Sistemul de monitorizare și evaluare propus va presupune următoarele abordări:

a) Monitorizarea

Monitorizarea va fi bazată pe rapoartele periodice pregătite de directorul de proiect cu referire la indicatorii fizici, tehnici, socioeconomi, financiari și de management. Rapoartele vor fi analizate de UMP și prezentate CISSA. UMP și CISSA vor fi responsabile pentru inițierea acțiunilor de supraveghere bazate pe concluziile analizelor, conform dispozițiilor CISSA.

b) Evaluarea convergentă

CISSA și Secretariatul tehnic, împreună cu agenții externe (universități locale și institute de cercetare), vor întreprinde periodic studii speciale de evoluție și cu răspuns rapid ale proiectelor-model și ale celor cu probleme, finanțate de grant. Scopul lor este examinarea calitativă a activităților de implementare, iar pentru proiectele cu probleme scopul este să recomande soluții la problemele urgente care cer atenția CISSA și a participanților beneficiari de grant.

c) Postevaluarea

Postevaluările unei game de activități reprezentative vor fi realizate de un expert de la o agenție externă, cum ar fi: universitate agricolă sau institut economic. Acești experți vor fi selectați pe baza experienței și a aptitudinilor lor de a estima dacă activitățile asistate de Proiect au obținut rezultatele scontate din punct de vedere al dezvoltării tehnologice, al răspândirii și adaptării, al impactului actual și potențial asupra veniturilor fermelor, dezvoltării capacității instituționale și dezvoltării resurselor umane. Postevaluarea va avea o contribuție critică în ceea ce privește direcționarea mesajelor de extensie și mecanismele de furnizare și în schițarea inițiativelor viitoare pentru întărirea și reforma sistemului de cercetare și extensie.

11. Plan de orientare și de acțiune pe termen lung

11.1. CISSA va întocmi un raport anual asupra experienței generale cu SCG și va face recomandări pentru transferul cu succes al tehnologiilor sau pentru direcționarea modalităților eficiente de extensie sau cercetare. Specialistului în monitorizare și evaluare îi revine responsabilitatea pentru pregătirea rapoartelor anuale în vederea acceptării de către Secretariatul tehnic, pentru înaintarea lor către președintele CISSA și Banca Mondială.

12. Organizarea și managementul

12.1. SCG este o componentă a Proiectului. CISSA va avea întreaga responsabilitate pentru funcționarea SCG, având sprijinul UMP, responsabilă de managementul zilnic al portofoliului SCG. Secretariatul tehnic este parte integrantă din UMP.

Consiliul Independent pentru Sprijinirea Serviciilor din Agricultură (CISSA)

12.2. CISSA a fost constituit prin ordin al ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor. CISSA va avea rol de decizie în aprobarea proiectelor, bazată pe recomandările Secretariatului tehnic și ale evaluatorilor (vezi termenii de referință din anexa nr. 1).

12.3. CISSA este alcătuit din 12 membri și un președinte, numiți pentru o perioadă de 2 ani. Pentru asigurarea continuității membrii CISSA pot fi redenumiți pentru un al doilea mandat sau mandatul lor poate fi prelungit

cu un an. CISSA se va întruni ori de câte ori este necesar, dar nu mai mult de 8 ori pe an. Membrii CISSA (exclusiv angajații guvernamentali) le vor fi plătite serviciile (numărul de zile de ședință), precum și diurna și cheltuielile de deplasare.

12.4. Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor va numi un președinte independent dintr-o listă scurtă acceptată de Banca Mondială și agreată de membrii CISSA. Președintele va fi, de asemenea, membru al Comitetului coordonator al Proiectului (CCP), care va asigura întreaga politică și orientarea implementării întregului Proiect.

12.5. Componenta CISSA poate fi modificată în timp, cu condiția ca reprezentanții sectorului privat să dețină majoritatea, incluzând organizațiile de fermieri și organizațiile neguvernamentale.

Componența CISSA va fi următoarea:

Afilierarea membrilor CISSA	Numărul de membri
Sectorul agricol privat, inclusiv industria procesatoare de produse agricole	4
Sectorul de aprovizionare	1
Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”	1
Institute naționale de cercetări agricole	1
Universități agricole, instituții educative	2
Agenția Națională de Consultanță Agricolă	1

Afilierarea membrilor CISSA	Numărul de membri
Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor	1
Ministerul Finanțelor Publice	1
Total:	12

Secretariatul tehnic

12.6. CISSA va fi sprijinit de un Secretariat tehnic aflat în cadrul UMP—MAAP. Secretariatul tehnic va fi alcătuit din 3 specialiști în domeniile socioeconomic, al cercetării și al extensiei, precum și dintr-un număr restrâns de salariați pentru activități administrative. Va fi numit un șef al Secretariatului tehnic, care va avea în același timp și funcția de secretar al CISSA. Secretariatul tehnic va funcționa sub îndrumarea generală a CISSA. (Anexa nr. 1 conține termenii de referință pentru Secretariatul tehnic.)

Unitatea de management a proiectului (UMP)

12.7. UMP (din care face parte și Secretariatul tehnic) din cadrul MAAP va urmări execuția Proiectului în cadrul căruia operează SCG. UMP, prin consultare cu CISSA, va procura bunurile și serviciile necesare pentru funcționarea SCG și va asigura managementul financiar al SCG. UMP, prin specialistul în monitorizare și evaluare, va deține un rol important în monitorizarea și evaluarea proiectelor finanțate în cadrul SCG.

ANEXA Nr. 1

TERMENII DE REFERINȚĂ pentru CISSA și Secretariatul tehnic

CISSA:

- va defini liniile generale ale politicii pentru SCG și va coordona activitatea acesteia;
- va aproba prioritățile de cercetare aplicativă și extensie în cadrul SCG;
- va realiza selecția finală a propunerilor pentru finanțare în cadrul SCG, pe baza unor criterii prestabilite;
- va asigura calitatea proiectelor finanțate prin intermediul SCG;
- va analiza rapoartele periodice ale proiectelor finanțate prin intermediul SCG și va sugera acțiuni de remediu, astfel încât să îmbunătățească calitatea proiectelor;
- va arbitra eventualele plângeri și dispute privind implementarea proiectelor;
- va participa la elaborarea unei viziuni pe termen lung pentru sistemul de cercetare, extensie și învățământ pentru agricultura din România și un plan de acțiune pentru implementarea acestuia, incluzând și investițiile cerute.

Secretariatul tehnic:

- asigură implementarea tehnică a SCG;
  - ia legătura cu mass-media pentru publicarea anunțurilor referitoare la cererile de propuneri;
  - pregătește și coordonează toate fazele procesului de evaluare;
  - monitorizează împreună cu specialistul în monitorizare și evaluare progresul tehnic al Proiectului, analizează și avizează rapoartele privind stadiul implementării proiectelor;
  - evaluează calitatea implementării proiectelor;
  - urmărește ca directorii de proiect să respecte toate prevederile acordului de grant;
  - ține legătura cu specialistul în management financiar pentru toate problemele financiare și legale privind SCG;
  - pregătește rapoarte anuale asupra implementării Proiectului, subliniind experiența acumulată;
  - asigură realizarea și actualizarea permanentă a unei baze de date privind proiectele finanțate prin SCG.
- Șeful Secretariatului tehnic va fi secretarul CISSA.

ANEXA Nr. 2

CRITERIILE DE ELIGIBILITATE pentru președintele CISSA

Președintele CISSA va fi numit de ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor și va fi acceptat de membrii CISSA și de Banca Mondială.

Criteriile de eligibilitate sunt următoarele:

- persoană respectată și bine cunoscută pe plan național și internațional;

- persoană cu vederi progresiste, onestă și imparțială;
- persoană cu aptitudini remarcabile de manager;
- persoană cu aptitudini de comunicare interpersonală și de rezolvare a situațiilor de conflict;
- experiență în relațiile cu persoane multimandatare;

- f) persoană cu interes și voință de a lucra în activitățile CISSA;
- g) persoană cu deschidere internațională și experiență în programele internaționale de cercetare agricolă, extensie și educație;
- h) persoană care să cunoască probleme de agricultură românească și internațională;

- i) persoană care să cunoască limba engleză;
- j) persoană care să nu fie afiliată la organisme sau agenții guvernamentale, cum ar fi: structurile și rețeaua ASAS;
- k) apărător al Proiectului (să promoveze Proiectul la Guvern, Parlament, donatori internaționali și potențiali directori de proiect).

ANEXA Nr. 3

ANUNȚUL

de invitare a candidaților de a prezenta propuneri de proiecte pentru SCG

Îndrumări pentru pregătire

Anunțul de solicitare a propunerilor care ar putea fi acceptate pentru finanțare de către SCG va fi larg mediatizat, în special în publicațiile de largă circulație și în ziare, și, de asemenea, va circula sub formă de broșură sau de poștă electronică către instituțiile și rețelele interesate în participarea la SCG.

Anunțul trebuie să furnizeze următoarele informații:

a) Obiectivul

Acesta trebuie să includă formularea „cu sprijinul Băncii Mondiale Guvernul României a creat o SCG care să sprijine cercetarea agricolă aplicativă și activitatea de extensie axate pe problemele de maximă prioritate pentru dezvoltarea agriculturii. CISSA al SCG așteaptă în momentul de față propuneri de proiecte în zone specifice de interes pentru programele de cercetare și extensie în agricultură“ (formulați temele).

b) Candidatul

Anunțul trebuie să indice competențele necesare. Candidatul la grant trebuie să aibă o educație adecvată, iar curriculumul vitae (CV) al directorului de proiect trebuie trimis o dată cu propunerea. Competențele nu trebuie să fie atât de stricte încât să împiedice sau să excludă personalul organizațiilor de fermieri, industriei private, organizațiilor neguvernamentale și furnizorilor de extensie.

c) Participanții eligibili

Sunt încurajate în mod special propunerile provenite din partea echipelor multiinstituționale și/sau multidisciplinare, care pot include:

- (i) organizații ale producătorilor;
- (ii) agroindustrii private (semințe, utilaje agricole, chimicale), agenți de piață;
- (iii) organizații guvernamentale;
- (iv) universități;
- (v) agenții de extensie;

(vi) stațiuni de cercetare agricolă;

(vii) institute de cercetare agricolă;

(viii) persoane private și companii de consultanță.

Documentația propunerii poate fi obținută de la Secretariatul tehnic al SCG, la adresa: Municipiul București, str. Negustori nr. 1B, sectorul 2, ori prin telefon 3152950, 3152955 sau 3152965, e-mail: assp@xnet.ro, site: www.pmu-assp.ro.

d) Regulile de funcționare

Candidatului trebuie să i se facă cunoscute următoarele:

- (i) proiectul propus trebuie finalizat într-un interval de timp specificat (maximum 3 ani);
- (ii) granturile solicitate trebuie să fie însoțite de o componentă de cofinanțare sau în natură de cel puțin 20% din bugetul total.

e) Depunerea propunerilor de proiect

- (i) Se stabilește un termen limită de depunere.
- (ii) Vor fi folosite numai formularele prevăzute în Manualul operațional.

f) Evaluarea solicitărilor

Candidatul trebuie să fie conștient că:

- (i) proiectele primite după termenul limită vor fi descalificate;
- (ii) propunerile de proiecte vor fi supuse unei evaluări tehnice;
- (iii) deciziile finale vor fi luate de CISSA.

g) Notificare

- (i) Rezultatele analizei CISSA vor fi afișate la avizierul Secretariatului tehnic la 3 zile după ședința CISSA.
- (ii) Toți candidații (selecționați sau respinși) vor fi informați prin poștă asupra deciziei CISSA privind propunerile prezentate de ei.

ANEXA Nr. 4

FORMULAR

pentru notele conceptuale

Data depunerii .....

Numărul de înregistrare .....

Titlul Proiectului .....

Durata planificată .....

Data propusă pentru începere .....

Data finalizării.....

Costul total al Proiectului: USD .....

Suma cerută ca grant: USD ..... procentual din total .....

Suma de cofinanțare sau sprijinul în natură: USD .....

Instituția propunătoare .....

Numele directorului de proiect .....

Adresa .....
 Telefon ....., fax ....., e-mail .....

Descrierea sumară a Proiectului

Descrierea Proiectului va cuprinde următoarele elemente:

- obiectivul/obiectivele major/majore și relația acestora cu prioritățile menționate în Manualul operațional;
- referințe asupra informațiilor existente legate de obiectivele propuse;
- natura și importanța problematicii spre care este îndreptat Proiectul;
- indicații privind capacitatea de colaborare instituțională;
- descrierea rezultatelor așteptate și impactul lor tehnic și socioeconomic, precum și numărul de beneficiari estimați;
- informații privind modul de diseminare a tehnologiilor;
- curriculum vitae al directorului de proiect;
- adresa de înaintare din partea conducătorului instituției.

ANEXA Nr. 5

FORMULAR pentru propunerile de proiecte

Data depunerii .....
 Numărul de înregistrare .....

Titlul Proiectului .....
 Durata planificată .....
 Data propusă pentru începere .....
 Data finalizării .....
 Costul total al Proiectului: USD .....
 Suma cerută ca grant: USD ..... procentual din total .....%
 Suma de cofinanțare sau sprijinul în natură: USD .....
Descrierea sumară a Proiectului (maximum 1.000 de cuvinte):
 .....
 .....

Declarație

Această candidatură este prezentată de ..... și a fost realizată în înțelegere deplină cu toate instituțiile participante. Instituția principală (instituția directorului de proiect), precum și celelalte instituții au convenit să ofere la timp și în mod adecvat salariați, clădiri, spații, sprijin logistic și administrativ și orice alt sprijin necesar desfășurării activității Proiectului. Se va ține evidența contabilă, fondurile vor fi utilizate, iar implementarea Proiectului va fi supervizată și monitorizată în conformitate cu documentația anexată la Proiect și cu instrucțiunile CISSA.

Responsabilități

Persoana înscrisă în această rubrică, reprezentând directorul de proiect, va fi direct responsabilă de implementarea Proiectului, dedicând timpul și efortul necesare implementării eficiente și efective a acestuia. Ea va fi principala persoană de contact pentru CISSA/UMP.

Numele .....
 Organizația .....
 Contact .....
 Semnătura directorului de proiect ..... Data .....

Angajamente

Instituțiile participante se angajează să facă disponibile:

- fonduri, după cum este prezentat în bugetul anexat;
- personal calificat cu normă întreagă (sau echivalentul orelor de lucru în cazul celor cu jumătate de normă);
- fonduri la timp pentru funcționarea și întreținerea vehiculelor;
- facilități corespunzătoare de birouri, laboratoare, câmp, incluzând folosirea acestora pe durata Proiectului;
- alt sprijin important pentru implementarea eficientă a Proiectului.

Semnături

Numele 1	Numele 2	Numele 3 .....
Funcția	Funcția	Funcția .....
Instituția 1	Instituția 2	Instituția 3.....
Data	Data	Data .....

Descrierea Proiectului

Pentru descrierea Proiectului este necesar să se precizeze următoarele aspecte:

- obiectivele și metodologia Proiectului propus;
- legătura Proiectului cu alte activități în desfășurare;

- c) componentele-cheie ale Proiectului și mecanismele de furnizare;
- d) probabilitatea și metodologia de adoptare;
- e) riscuri majore care pot afecta încheierea cu succes a Proiectului și acțiuni de remediere;
- f) durabilitatea activităților propuse;
- g) impactul socioeconomic al Proiectului;
- h) facilități și resurse disponibile pentru Proiect.

Pe lângă paginile de descriere a Proiectului, propunerea va fi însoțită de 6 anexe:

1. Analiza cost-beneficiu, bazată pe analiza modelului propus prin proiect (anexa nr. 5A);
2. Tabelul de descriere a Proiectului, cu obiective, activități, beneficiari, responsabilități de implementare, rezultate, indicatori de performanță și impact, ținte cuantificabile și responsabilități de monitorizare (anexa nr. 5B);
3. Bugetul Proiectului, bazat pe activitățile din descrierea Proiectului care prezintă cheltuielile totale și fondurile solicitate prin SCG, fondurile din surse non-SCG și repartizarea fondurilor pe o perioadă de 3 ani (anexa nr. 5C);
4. Bugetul centralizator (anexa nr. 5D);
5. Graficul privind realizarea activităților propuse (anexa nr. 5E);
6. Curriculum vitae al directorului de proiect.

NOTĂ:

Activitățile Proiectului din partea descriptivă trebuie să se regăsească cu aceeași formulare în următoarele tabele: descrierea Proiectului, bugetul pe activități și graficul de derulare a activităților.

ANEXA Nr. 5A

ANALIZA COST-BENEFICIU

- a) Analiza cost-beneficiu fundamentează impactul socioeconomic prevăzut al Proiectului.
- b) Analiza se referă la modelul propus pentru a fi diseminat.
- c) Analiza se face pe durata investiției (numărul de ani din tabel este orientativ).
- d) Investiția se referă la investiția necesară unui fermier mediu din grupul-țintă pentru a putea implementa în producție modelul propus prin Proiect.
- e) Investiția se detaliază pe elemente. Atenție! Dacă sunt mai multe modele independente, acestea se analizează distinct.
- f) Se enunță foarte clar ipotezele pe baza cărora se face analiza cost-beneficiu.
- g) Modelul de mai jos este orientativ, fiind necesar să fie adaptat fiecărui model.

	Fără proiect	Anul 1	Anul 2	Anul 3	Anul 4	Anul 5	Anul 6
1. Venituri (suma produțiilor valorice)							
1.1. Producție fizică*)							
1.2. Preț unitar (USD)							
1.3. Producție valorică (1.1 x 1.2)							
2. Costuri directe							
2.1. Forța de muncă directă							
2.2. Materiale (seminte, pesticide, îngrășăminte etc.)							
2.3. Combustibili							
2.4. Alte costuri directe							
3. Amortizare (a investiției A, B etc.)							
3.1. Amortizare A							
3.2. Amortizare B							
4. Costuri indirecte							
4.1. Forță de muncă indirectă							
4.2. Alte costuri							
5. Profit brut							
6. Impozit pe profit (x %)							
7. Profit net (=5-6)							
8. Flux de numerar brut (=7+3)							
9. Investiție:							
Investiție A							
Investiție B							
10. Flux de numerar net (8-9)							

*) Se va repeta pentru fiecare produs.

TABEL
de descriere a Proiectului

Obiective	Activități	Beneficiari	Responsabilul cu implementarea	Rezultate	Indicatori de impact	Ținte cuantificabile	Responsabilul cu monitorizarea

COSTURILE PE ACTIVITĂȚI

Activități	Cheltuieli	Costuri		Surse de finanțare non-SCG		Etapizare		
		Total	Contribuția SCG	Contribuția instituției beneficiare	Contribuția partenerilor	Anul 1	Anul 2	Anul 3
1. Activitatea 1	Total activitatea 1							
	Costuri de personal							
	a) Personal propriu ¹⁾							
	b) Personal auxiliar ²⁾							
	c) Asistență tehnică – consultanți români ³⁾ – consultanți străini ³⁾							
	Cheltuieli de deplasare							
	a) intern							
	b) internațional							
	Costuri de funcționare – materiale și servicii – consumabile – combustibili							
	Costuri de capital ⁴⁾							
	Costuri destinate instruirii							
	a) cursuri de instruire pe termen scurt ⁵⁾							
	b) instruirii ale fermierilor și vizite la loturile demonstrative – onorariile lectorilor ⁶⁾ – costuri pentru participanți ⁷⁾ – materiale și servicii pentru instruire							
2. Activitatea 2	Idem							
Total parțial	Totalul tuturor activităților							
Cheltuieli indirecte	Cheltuieli de regie ⁸⁾ (comunicații, apă, electricitate, încălzire)							
Cheltuieli neprevăzute	Maximum 10% din totalul parțial							
TOTAL:								

1) Număr de personal propriu x număr de luni/om x salariu lunar.

2) Număr de personal auxiliar x număr de zile/om x cost/zi.

3) Număr de consultanți x număr de ore/om x cost/oră.

4) Detaliate pe elemente.

5) Costuri de instruire a membrilor echipei de implementare (transport, cazare, diurnă și cost curs).

6) Număr de lectori x număr de ore/om x cost/oră.

7) Număr de persoane x număr de zile x cost/zi.

8) Maximum 10% din totalul parțial.

NOTĂ:

Aceste elemente vor fi detaliate la fiecare activitate.

FORMULAR
pentru selecția propunerilor de către Secretariatul tehnic

Titlul Proiectului.....

Categoria: Cercetare — Extensie —

Costul propus al Proiectului: .....

Suma solicitată din partea SCG, în cadrul limitelor: — DA — NU

Contribuție din partea solicitanților, în cadrul limitelor: — DA — NU

Avizată de către conducătorii instituțiilor participante — DA — NU

Semnătura directorului de proiect: — DA — NU

Propunerea de proiect în formă completă — DA — NU

Necesitatea analizei în paralel: — DA — NU

	DA	NU
Răspunde priorităților		
Srijină colaborarea cu factorii interesați		
Obiective cuantificabile și activități clar definite și realizabile		
Tabelul de descriere a Proiectului conține toate elementele clar exprimate		
Modul de transfer al rezultatelor și al cunoștințelor este adecvat		
Impact semnificativ asupra unui număr mare de beneficiari, documentat în Proiect		
Bugetul Proiectului este întocmit corespunzător		
Larga repetabilitate (conform analizei cost-beneficiu)		

Domeniul de analiză și specialiștii propuși:

Alte observații:

Semnătura specialistului din partea Secretariatului tehnic .....

TERMENII DE REFERINȚĂ
pentru evaluatori

Procesul de evaluare reprezintă o componentă centrală a conceptului de program competitiv de granturi, oferind o evaluare tehnică în selecția proiectelor. Astfel, acești specialiști trebuie:

- să stabilească domeniile mari de prioritate și mecanismele de livrare cărora le sunt adresate proiectele, folosind tabelele primite; să verifice propunerea față de setul de criterii aprobat;
- să evalueze propunerile în concordanță cu ponderea criteriilor din listă;
- să susțină, prin comentarii detaliate, după caz, punctajul acordat fiecărui criteriu;
- să facă recomandări care să fie analizate de CISSA, în funcție de punctajul acordat;
- să trimită secretariatului toată documentația de verificare completată, incluzând propunerile, până la data stabilită.

Nr. crt.	Criterii de evaluare	Total puncte	Punctajul dat de evaluatori	Comentarii
1.	Încadrarea obiectivelor în prioritățile naționale ale fermierilor și agroprocesatorilor sau de marketing	10		
2.	Evidențierea unui impact rapid și cuantificabil în rândul unui număr mare de beneficiari, cu metodologie adecvată pentru transferul tehnologiei	10		
3.	Asigurarea repetabilității	10		
4.	Existența unei colaborări cu cât mai mulți parteneri, implicând fermieri, organizații neguvernamentale, universități, sectorul public și privat, instituții internaționale	10		
5.	Existența unei capacități instituționale, inclusiv existența unui personal calificat, facilități și resurse din partea instituției beneficiare și a partenerilor	10		
6.	Metodologia abordată este corespunzătoare și inovatoare	10		
7.	Metode de monitorizare clar definite, incluzând indicatori și repere în funcție de care pot fi apreciate progresul și rezultatele Proiectului	5		
8.	Risc minim	5		
9.	Costuri corespunzătoare unui buget adecvat	5		
10.	Impact pozitiv asupra mediului	5		
11.	Demonstrarea în proiect a beneficiilor socioeconomice previzionate	10		
12.	Demonstrarea continuității unor activități și cunoștințe acumulate	10		
	TOTAL:	100		

..... % punctaj

Rezumatul recomandării:

Acceptat 0

Comentarii: (folosiți coli suplimentare)

Respins 0

Semnătura specialistului

.....

NOTĂ:

Pe fiecare fișă de punctaj evaluatorul va completa în partea superioară titlul Proiectului, numărul de înregistrare al acestuia, precum și numele său întreg.

**ACORD DE GRANT
pentru servicii**

Titlul proiectului:

Părțile	
Nume	Funcția
Partea 1	Directorul de proiect
Partea 2	Directorul instituției beneficiare
Partea 3	Președintele CISSA
Partea 4	Directorul UMP

Detalii de comunicare		
	Instituția beneficiară	Finanțatorul
Denumirea instituției:		UMP-MAAP
Adresa:		
Telefon/Fax/E-mail		
Directorul de proiect		
Echipa de implementare		

Propunerea pentru finanțare în cadrul SCG a activității din proiectul de față, denumită în continuare *Proiect*, a fost aprobată de CISSA, fiind supusă termenilor și condițiilor conținute în prezentul acord de grant, denumit în continuare *acord*.

Titlul Proiectului	Numărul Proiectului
Metodologia: [Extras din propunerea de proiect competitivă pentru cercetarea aplicativă și extensie, indicând: obiectivele proiectului, metodele și procedurile, o programare a activităților, rezultatele și beneficiile scontate, reperle de monitorizare, potențialii beneficiari și lista tuturor persoanelor implicate în implementare și a agențiilor colaboratoare.]	
Data de începere a acordului:	Data de încheiere a acordului:
1. Suma de grant contractată:	Valoarea contribuției beneficiarului de grant:
1.1. Elemente finanțate de grant (cheltuieli de personal, cheltuieli de deplasare, cheltuieli de funcționare, cheltuieli de capital*), cheltuieli cu instruirea, cheltuieli de regie, cheltuieli neprevăzute)	
1.2. Program de efectuare a plăților (conform anexei nr. 10)	

*) Cheltuielile de capital vor fi specificate detaliat.

Numirea

1. Instituția beneficiară, reprezentată prin directorul de proiect și echipa de implementare, va asigura implementarea Proiectului în condiții de performanță satisfăcătoare și va depune toate eforturile pentru îndeplinirea obiectivelor și a tuturor obligațiilor, așa cum sunt prezentate în acord. În cazul în care, din motive întemeiate, directorul de proiect nu mai poate coordona Proiectul, instituția beneficiară va numi un alt director de proiect, cu acceptul UMP.

Realizarea serviciilor

2. Propunerea de proiect face parte integrantă din acordul de grant.

3. În efectuarea Proiectului directorul de proiect:

a) va acționa cu profesionalismul, grija și conștiinciozitatea cerute de un astfel de proiect, în scopul respectării activităților și termenelor prevăzute și al obținerii rezultatelor stipulate, în cazul în care prezentul acord nu se termină înainte de termenul specificat în acest acord;

b) va respecta toate prevederile tuturor statutelor, reglementărilor și regulilor autorităților guvernamentale locale sau centrale și ale oricăror coduri de conduită sau practică profesională aplicabile în cazul Proiectului;

c) va respecta observațiile rezonabile din partea CISSA și UMP în legătură cu Proiectul;

d) va fi disponibil pentru consultări cu CISSA și UMP pe perioada de valabilitate a prezentului acord în vederea desfășurării Proiectului.

Verificarea

4. Directorul de proiect va permite CISSA și UMP, precum și consultanților de monitorizare angajați de UMP, oricând, în limite rezonabile, accesul la toate sediile și locurile în care se desfășoară Proiectul, pentru a inspecta progresul acestuia, în următoarele condiții:

a) CISSA și UMP îl vor anunța mai întâi pe directorul de proiect;

b) CISSA și UMP vor respecta indicațiile rezonabile ale directorului de proiect, pe durata în care se găsesc în sediile și în locurile acestuia;

c) CISSA și UMP vor avea acces numai în acele părți ale sediilor și locurilor în care se desfășoară Proiectul; CISSA și UMP trebuie să respecte politica de securitate a directorului de proiect și, dacă va fi necesar, va fi întocmit un acord de confidențialitate privind alte drepturi de proprietate intelectuală și informații cu care CISSA și UMP sau reprezentanții lor pot veni în contact pe durata accesului.

Modificarea planului de activități

5. CISSA și UMP au dreptul, la libera lor apreciere, să aducă amendamente la planul de activități, oricând, dacă, după opinia lor rezonabilă, performanțele beneficiarului arată că obiectivele Proiectului nu au șanse să fie realizate, sunt depășite sau pot fi realizate pe altă cale. CISSA și UMP vor da un preaviz de 30 de zile directorului de proiect în cazul oricărui astfel de amendament.

De asemenea, în cazuri bine justificate, directorul de proiect poate solicita UMP modificarea planului de activități, ca urmare a apariției unor elemente și dificultăți neprevăzute în implementarea Proiectului.

6. Dacă amendamentele aduse planului de activități ar putea implica costuri suplimentare pentru directorul de proiect sau ar putea prelunge perioada necesară terminării Proiectului, atunci CISSA, UMP și directorul de proiect pot lua în considerare și pot fi de acord cu unele prevederi adiționale la prezentul acord.

Responsabilitatea

7. Instituția beneficiară, împreună cu directorul de proiect, este responsabilă de toate faptele sau omisiunile în timpul activităților Proiectului. Ea va despăgubi CISSA și UMP pentru pierderile sau pagubele pe care acestea le suferă din cauza faptelor sau omisiunilor directorului de proiect. De asemenea, instituția beneficiară, prin directorul de proiect, se obligă să respecte prevederile Manualului operațional pentru schema competitivă de granturi pentru cercetare aplicativă și extensie, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorii de proiect sunt direct responsabili pentru utilizarea fondurilor SCG în conformitate cu prevederile Manualului operațional, ale acordului încheiat, ale Acordului de împrumut BIRD 4533-RO și cu orice alte prevederi legale care privesc SCG. În cazul în care se dovedește că fondurile SCG au fost cheltuite în mod necorespunzător, directorii de proiect vor fi răspunzători pentru restituirea fondurilor astfel cheltuite.

Personalul

8. Persoanele care constituie echipa de implementare a Proiectului nu sunt angajați ai CISSA sau UMP. Directorul de proiect este singurul responsabil pentru orice faptă sau omisiune a echipei.

9. Disponibilitatea persoanelor menționate în echipa de implementare a Proiectului este o condiție esențială a acordului. Directorul de proiect nu va schimba nici o persoană specificată în echipa proiectului fără acordul anterior scris al CISSA și UMP.

10. CISSA și UMP pot rezilia prezentul acord printr-un preaviz de 14 zile, în scris, dat directorului de proiect, dacă acesta sau colaboratorii săi nu mai pot oferi servicii necesare și nu poate fi făcut nici un aranjament de înlocuire satisfăcător pentru CISSA și UMP, astfel încât să poată fi continuată implementarea Proiectului.

11. Ca urmare a unei adrese rezonabile către CISSA și UMP, directorul de proiect poate să retragă personalul din locul unde se desfășoară Proiectul, dacă există amenințări privind securitatea sau sănătatea acestuia, care se află mai presus de controlul directorului de proiect, până în momentul în care personalul se poate întoarce în siguranță. Dacă nu este posibilă întoarcerea salariaților la locul de muncă într-un timp util, directorul de proiect, împreună cu instituția beneficiară, poate cere încetarea prezentului acord.

12. Dacă oricare dintre membrii echipei de implementare a Proiectului nu reușește să atingă standardele rezonabile de competență sau comportament, CISSA și UMP pot cere directorului de proiect să schimbe personalul.

13. Dacă UMP decide că angajarea unor persoane în activitățile Proiectului nu corespunde interesului Proiectului, atunci CISSA și UMP pot cere directorului de proiect să înlocuiască acele persoane fără ca CISSA și UMP să le revină vreo obligație.

Monitorizare, evaluare și raportare

14. CISSA și UMP vor monitoriza și vor evalua cu regularitate progresul Proiectului, în scopul implementării sale în mod eficient și în limitele bugetului alocat.

15. Directorul de proiect va ține evidența completă și exactă a performanțelor Proiectului și va furniza CISSA și UMP rapoarte conform planului de activități, care să sublinieze progresul Proiectului și să evidențieze activitățile desfășurate, dificultățile întâmpinate și realizările obținute.

16. Directorul de proiect va prezenta CISSA și UMP toate datele și explicațiile relevante făcute în legătură cu Proiectul. Astfel de date pot include: sondaje de opinie,

informații de bază, din teren și alte date, calcule, planuri, desene, schițe, hărți, specificații, rapoarte, instrucțiuni și decizii. Cererea pentru astfel de date va fi făcută în timp util și în mod rezonabil.

17. Directorul de proiect va anunța prompt CISSA și UMP asupra oricăror dificultăți semnificative apărute sau care se prevede că vor apărea în desfășurarea Proiectului.

Tehnologii prietenoase mediului

18. Va fi o condiție ca toate pesticidele, erbicidele și alte substanțe chimice agricole folosite să fie sigure din punct de vedere ecologic și să nu fie înscrise în lista de substanțe interzise. Beneficiarii de grant vor mânui substanțele chimice și le vor aplica în conformitate cu regulamentele acceptabile din punct de vedere ecologic.

Efectuarea plăților

19. UMP va transfera instituției beneficiare sumele de grant în tranșe, în modul care a fost stabilit în Proiect.

20. Proiectele vor fi finanțate în conformitate cu planul de plăți stabilit în acord. Planul este astfel conceput să asigure că prima plată, făcută imediat după semnarea acordului, este suficientă pentru a asigura începerea proiectului conform graficului de activități prevăzut, fără ca aceasta să depășească 25% din suma SCG. Planul pentru următoarele plăți se bazează pe programul de efectuare a plăților conform acordului. După plata avansului, următoarele plăți vor fi eliberate de UMP la cererea directorului de proiect, după avizul prealabil al Secretariatului tehnic. Cererea de plată va fi însoțită de un raport privind stadiul implementării Proiectului din punct de vedere tehnic și financiar. Plata va fi efectuată numai după acceptarea acestui raport de către UMP.

21. CISSA și UMP pot cere lămuriri în termen de 30 de zile de la data primirii rapoartelor menționate. Ambele părți vor rezolva elementele în dispută, așa cum este stipulat la pct. 42.

22. CISSA și UMP își rezervă dreptul de a reține o sumă de până la 20% din totalul sumei de grant până în momentul în care serviciile au fost finalizate în mod satisfăcător.

Confidențialitate

23. Directorul de proiect, CISSA și UMP vor păstra confidențialitatea, nu vor folosi și nu vor permite să fie folosită nici o informație confidențială, cu excepția cazurilor în care:

a) astfel de informații confidențiale aparțin de drept domeniului public;

b) directorul de proiect consimte în scris dezvăluirea informațiilor;

c) prezentul acord permite în mod specific dezvăluirea.

24. Părțile se vor asigura că agenții și angajații lor, care primesc sau pot primi informații confidențiale, cunosc aceste prevederi.

25. Dacă directorul de proiect o cere, CISSA și UMP vor încheia în scris un acord cu orice persoană căreia este posibil să i se dezvăluie această informație confidențială, care astfel confirmă faptul că acea persoană a citit și a înțeles aceste prevederi de confidențialitate și le va respecta.

26. Aceste prevederi de confidențialitate sunt suplimentare și nu afectează în nici un fel obligațiile de a menține confidențialitatea impusă de CISSA și UMP, atât prin lege, cât și prin contract.

Dreptul de autor

27. Deși CISSA și UMP cunosc că nu au nici un drept de autor asupra rezultatelor obținute de beneficiar, acesta

din urmă va oferi CISSA dreptul de a folosi gratuit informația cuprinsă în rapoartele Proiectului, precum și rezultatele obținute.

28. Toate drepturile de autor asupra proprietății intelectuale rezultate din acest acord sau care este creată în cadrul activității Proiectului vor rămâne sau vor trebui să rămână proprietatea absolută a CISSA.

29. La cererea directorului de proiect, în măsura permisă de CISSA și UMP, se va putea negocia o licență, pe cheltuiala directorului de proiect, astfel ca acesta să poată utiliza în totalitate sau o parte din proprietatea intelectuală, în termeni acceptați atât de directorul de proiect, cât și de CISSA și UMP. Orice licență acordată va trebui:

a) să restricționeze directorul de proiect în ceea ce privește oferirea de licențe viitoare asupra proprietății intelectuale;

b) să se ia în considerare activitățile normale ale directorului de proiect.

Echipe și utilaje

30. După finalizarea Proiectului dreptul de proprietate asupra bunurilor și serviciilor achiziționate din fondurile SCG va reveni instituției beneficiare sau instituțiilor partenere numai în cazul în care Proiectul a fost implementat în condiții de performanță satisfăcătoare, au fost îndeplinite toate obiectivele asumate și a fost realizat impactul socio-economic preconizat. În cazul în care nu sunt îndeplinite aceste condiții sau dacă pe parcursul implementării Proiectului se constată că au fost încălcate elementele majore ale acordului încheiat, CISSA împreună cu UMP vor prelua bunurile achiziționate până la momentul respectiv. Bunurile astfel recuperate vor fi vândute și banii vor fi returnați la fondul de granturi pentru realocare sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, CISSA împreună cu UMP pot decide acordarea lor altor proiecte aprobate în cadrul SCG, cu obiective similare. Acestea sunt valabile și pentru documente importante, cum sunt: hărți, diagrame, planuri, materiale statistice și ajutoare.

Publicații

31. CISSA, UMP și directorul de proiect convin că publicațiile care rezultă din proiect vor fi atribuite (din punct de vedere al autorului) în conformitate cu contribuția relevantă adusă de părți. Dacă directorul de proiect are obiecții privind atribuirea ponderii de autor pentru o anumită publicație, CISSA și UMP vor lua în considerare orice recomandare rezonabilă a directorului de proiect pentru o mai bună recunoaștere a contribuției acestuia la respectiva publicație.

32. Excepționând cele prevăzute în planul de activități, nici directorul de proiect și nici personalul sau partenerii săi nu pot publica ori nu pot determina publicarea sau folosirea în orice alte scopuri a documentației referitoare la activitatea Proiectului, fără o aprobare prealabilă scrisă din partea CISSA și UMP.

33. Nici una dintre părți nu poate să facă în mod conștient sau să permită exprimarea unor afirmații eronate sau tendențioase cu privire la activitatea Proiectului sau la oricare alte aspecte legate de prezentul acord.

34. Clauzele 30 și 32 vor rămâne în vigoare și după încetarea prezentului acord.

Încetarea acordului

35. Prezentul acord va înceta în momentul încheierii Proiectului, în conformitate cu planul de activități stabilit sau mai devreme, dacă este cazul.

36. Fiecare dintre cele 3 părți poate pune capăt imediat acestui acord, anunțându-i în scris pe ceilalți, dacă:

a) una dintre părți este în dificultate sau în imposibilitatea de a aplica oricare dintre prevederile acordului și este incapabilă să o remedieze în decurs de 14 zile (sau mai puțin, în funcție de perioada prevăzută în prezentul acord) de la înștiințarea de către ceilalți asupra dificultății;

b) instituția beneficiară dă faliment (devine insolubilă);

c) una dintre părți comite acțiuni care ar putea afecta imaginea CISSA sau UMP;

d) CISSA nu are acces la fonduri necesare finanțării Proiectului.

37. Dacă prezentul acord este întrerupt din vina instituției beneficiare sau a instituțiilor partenere, reprezentate prin directorul de proiect:

a) instituția beneficiară va despăgubi imediat CISSA și UMP, returnând toți banii care i-au fost acordați în cadrul prezentului acord.

b) directorul de proiect va înceta imediat să mai folosească orice fel de informație confidențială și proprietate intelectuală.

38. Totuși, în cazul clauzei 35, dacă întreruperea prezentului acord s-a realizat înainte de finalizarea Proiectului din cauza unor probleme venite din alte părți, CISSA și UMP vor plăti directorului de proiect numai suma ce reprezintă valoarea activității efectiv depuse și valoarea oricărui material sau serviciu comandat cu anticipație de directorul de proiect pentru desăvârșirea Proiectului.

Despăgubiri

39. Pentru eventualele plângeri, costuri sau dispute care derivă din activitatea Proiectului, CISSA și UMP nu vor fi răspunzătoare, răspunderea aparținând în totalitate directorului de proiect și instituției beneficiare.

40. CISSA și UMP nu își asumă responsabilitatea pentru nici un fel de accident sau deces ori pentru un alt tip de accident care s-a produs în rândul personalului directorului de proiect în timpul lucrului sau în momentul deplasării în vederea realizării Proiectului.

Rezolvarea litigiilor

41. În cazul apariției oricărui fel de dispută între directorul de proiect, CISSA și UMP în legătură cu prezentul acord, cele 3 părți vor negocia prompt și amiabil rezolvarea litigiului. Dacă părțile nu pot rezolva litigiul în termen de 30 de zile de la apariția conflictului, CISSA și UMP vor supune situația spre arbitraj unui singur arbitru numit de CISSA. Arbitrajul se va desfășura în conformitate cu prevederile în vigoare.

Sănătatea și siguranța salariaților

42. Dacă este necesar ca personalul directorului de proiect, CISSA și UMP să aibă acces la facilitățile celorlalte părți, partea-gazdă va permite accesul numai cu condiția ca personalul părții aflate în vizită să respecte în permanență politicile de sănătate și de siguranță cuprinse în Codul muncii, cerute de partea-gazdă.

43. Partea-gazdă va fi cea care va realiza controalele privind normele de sănătate și securitate conform Codului muncii, la locurile de desfășurare a activității, cu excepția cazului în care partea aflată în vizită efectuează controlul unor activități specifice asupra cărora s-a convenit să fie desfășurate în acel loc de muncă.

44. Fără a limita nici una dintre celelalte despăgubiri prevăzute în prezentul acord, în pofida oricărei prevederi, instituția beneficiară împreună cu directorul de proiect acceptă să despăgubească CISSA și UMP sau oricare altă

persoană pentru orice tip de pierdere ori pagubă (fizică, financiară, directă, indirectă, de alt tip) sau cheltuială (incluzând și taxele legale și cheltuielile determinate de angajarea unui avocat).

Condiții de numire a altor persoane

45. Directorul de proiect este parte la prezentul acord. Directorul de proiect nu poate transfera responsabilitățile sale fără a avea în prealabil un acord scris al CISSA și UMP, pe care acestea îl pot da sau nu, după cum consideră adecvat. Orice schimbare care afectează relația dintre directorul de proiect și instituția beneficiară poate duce la revizuirea acestei clauze.

Relațiile de lucru

46. CISSA și UMP au angajat instituția beneficiară reprezentată prin directorul de proiect în calitate de contractor independent, pe bază de nonexclusivitate, pentru a realiza Proiectul. CISSA și UMP nu vor fi asociați cu directorul de proiect pe durata Proiectului.

Acceptul deplin

47. Prezentul acord este unica și întreaga bază de lucru și colaborare dintre directorul de proiect, CISSA și UMP. Nu există nici o înțelegere verbală sau scrisă ori alte tipuri de angajamente în afara celor prevăzute în prezentul acord.

48. Toată corespondența în cadrul prezentului acord va fi făcută în formă scrisă, predată personal sau trimisă prin poștă, prin fax ori e-mail la adresa părții destinatare, astfel cum este specificat în acord.

Cadrul legal

49. Acordul se va desfășura sub incidența legislației române. Directorul de proiect trebuie să se supună exclusiv jurisdicției instanțelor de judecată din România. El nu se va opune sub nici o formă exercitării acestei jurisdicții.

Modificări

50. Schimbările, derogările și modificările prezentului acord vor fi validate numai dacă sunt efectuate în scris și semnate de/sau directorul de proiect, directorul instituției beneficiare, CISSA și UMP.

Nu constituie derogare

51. Orice eșec din partea directorului de proiect, CISSA și UMP de a aduce la îndeplinire prevederile prezentului acord nu va constitui o derogare de la nici un drept de executare viitoare.

Continuitatea prevederilor

52. Prevederile prezentului acord referitoare la responsabilitatea de raportare, confidențialitate, proprietate intelectuală, publicare, încetare și legislație aplicabilă nu vor expira la încetarea acordului.

Cazurile de forță majoră

53. Nici directorul de proiect și nici CISSA sau UMP nu vor fi considerați responsabili unul în fața celorlalți pentru întârzieri sau neatingerea performanțelor planificate, dacă acestea sunt determinate de incendii accidentale, inundații, explozii, fulgere, furtuni, cutremure, alunecări de teren, intervenții ale Guvernului sau ale instanțelor judecătorești, confruntări civile, războaie, greve, perturbarea activității, variații genetice naturale ale oricăror ființe, datorate unor fenomene aflate mai presus de orice control rezonabil, în lipsa unor greșeli sau neglijențe ale directorului de proiect, CISSA și UMP.

Definiții

În prezentul acord, definițiile-cheie sunt:

Termen	Definiție
acord	– prezentul acord de grant sau orice alt amendament adus acestuia și acceptat de directorul de proiect, CISSA și UMP. Proiectul este parte integrantă a acordului.
zi de lucru	– orice zi din săptămână în care băncile comerciale din România sunt deschise pentru tranzacție
data finalizării	– data finalizării proiectului prevăzută în acord
informație confidențială	– orice informație referitoare la afacere, la existența sau conținutul acestui acord, orice tip de informație care rezultă din acest acord sau din proiectul acordului
CISSA	– Consiliul independent pentru sprijinirea serviciilor din agricultură, alături de succesorii acestuia și/sau de alte părți cărora le-au fost desemnate drepturile acestuia
suma	– suma sau sumele specificate în acord
finanțare	– banii pe care SCG îi dă instituției beneficiare în cadrul acordului de grant privind Proiectul
proprietate intelectuală	– toată informația, datele, invențiile, patentele, know-how-ul, schițele, cunoștințele care rezultă sau sunt create în timpul executării Proiectului; include articole și documente (și cele produse, colectate sau achiziționate), evidențe, modele, mostre, procedee, software, tehnici, metodologii, alte elemente produse sau rezultate în legătură cu prevederile Proiectului (inclusiv dreptul de autor) sau altfel, în legătură cu prezentul acord
planul de plăți	– datele tranșelor de finanțare stabilite în conformitate cu planul de activități
obiective	– obiectivele Proiectului în conformitate cu datele incluse în Proiect
personal	– salariații și agenții sau orice alt personal profesional, tehnic sau auxiliar angajat de către directorul de proiect pentru a executa Proiectul
Proiectul	– proiectul intitulat ... (inserați titlul proiectului) descris în acord
data de raportare	– datele de raportare cuprinse în acord
servicii	– activitatea pe care directorul de proiect a fost de acord să o realizeze este detaliată în acord
echipa de implementare	– persoanele specificate în acord ca personal al directorului de proiect în cadrul Proiectului
planul de activități	– sarcinile și rezultatele la care se face referire în Proiect
instituția beneficiară	– instituția care propune Proiectul spre aprobare în cadrul SCG
director de proiect	– persoana fizică nominalizată de către instituția beneficiară pentru a o reprezenta în relația cu finanțatorul
partenerii	– persoane fizice și juridice care își asumă obligații în implementarea Proiectului

Executarea

Prezentul acord a fost încheiat la

.....
(ziua/luna/anul)

Semnat de
CISSA

.....
(inserați numele președintelui CISSA)

Președinte,

Semnat de
(inserați denumirea instituției sau a companiei)

.....
(inserați numele directorului de proiect)

Director de proiect,

Semnat de
(inserați denumirea instituției sau a companiei)

.....
(inserați numele directorului instituției beneficiare)

Director,

Semnat de
UMP/MAAP,
Proiectul pentru sprijinirea serviciilor din agricultură

.....
(inserați numele directorului UMP)

Director UMP,

FORMULAR - T I P
pentru raport privind stadiul implementării Proiectului

- Rapoartele vor acoperi toate activitățile Proiectului, inclusiv cele desfășurate la alți participanți.

Prima pagină

Prima pagină trebuie folosită ca pagină inițială în toate documentele de raportare.

Aceasta trebuie să cuprindă:

Tipul raportului:	raport periodic sau final
Perioada acoperită:	datele calendaristice
Titlul proiectului:	conform grantului aprobat
Numărul Acordului de grant:	codul numeric dat de Secretariatul tehnic
Data începerii:	data la care a început activitatea
Data finalizării:	
Directorul de proiect:	numele directorului de proiect și adresa instituției
Colaboratori:	numele colaboratorilor și adresele instituțiilor

Raportul periodic

Scopul raportului periodic este de a descrie stadiul implementării Proiectului și de a indica Secretariatului tehnic orice constrângeri care limitează progresul Proiectului. Raportul periodic trebuie să includă:

Generalități:

- diagnostic al evoluției Proiectului în perioada de raportare (scurtă descriere a rezultatelor, comparativ cu indicatorii de performanță stabiliți pentru Proiect);
- activitățile desfășurate (pe scurt) și modul în care s-au încadrat sau nu în graficul de desfășurare din Acordul de grant;
- probleme apărute și modalitățile de rezolvare.

Aspecte administrative, organizatorice, financiare și de achiziții

Probleme de management și de administrație; lista problemelor apărute, incluzând disponibilitatea fondurilor la timp, alte probleme de buget, schimbări de personal, schimbări de termene și de locuri. Schimbările în planificarea Proiectului trebuie să fie însoțite de o scurtă justificare și de indicarea oricăror cereri potențiale pentru realocarea bugetului. Se va anexa un raport financiar, al cărui format va fi pus la dispoziție de UMP.

Aspecte privind cercetarea aplicativă și extensia

Detalierea activităților preconizate pentru a fi derulate și modul în care au fost derulate pe perioada de raportare.

Rezultate obținute

Colaborare și publicare: descrieți activitățile de colaborare care au avut loc și întocmiți lista participanților. Întocmiți o listă a articolelor, broșurilor și a documentelor care au fost publicate.

Asistența din partea UMP:

- monitorizări;
- solicitări din partea directorului de proiect și asistență din partea UMP, comentarii;
- menționați felul în care Secretariatul poate asista implementarea Proiectului.

Plan de activități pentru următoarea perioadă de raportare

Impactul socioeconomic al proiectului în zonă (începând cu cea de-a doua raportare)

Concluzii

Anexe (Formularele de raportare tehnică și financiară vor fi puse la dispoziție de către UMP.)

Raportul final

Se vor prezenta rezultatele Proiectului, astfel încât realizările și impactul întregului Proiect să poată fi evaluate în funcție de indicatorii de performanță și impactul scontat. Realizările Proiectului trebuie prezentate în funcție de rezultatele științifice sau din activitatea de extensie, de contribuție la productivitatea agricolă, de dezvoltarea resurselor umane, de relevanța rezultatelor pentru dezvoltare, de eficiența și diseminarea informațiilor și tehnologiilor obținute și de experiența acumulată. Acest raport înlocuiește ultimul raport periodic. Raportul final trebuie să includă:

1. Rezumat: se vor descrie scopul Proiectului și rezultatele obținute în perioada de desfășurare a Proiectului, precum și maniera în care aceste rezultate contribuie la realizarea obiectivelor Proiectului. Acesta plasează realizările Proiectului în contextul general al dezvoltării agriculturii.

Obiectivele Proiectului și argumentări: se vor descrie mobilul Proiectului, problema abordată și importanța ei în dezvoltare; relația Proiectului cu alte activități în desfășurare, din același domeniu; se explică implicarea altor instituții în implementarea Proiectului.

2. Metode și rezultate: se va reda pe scurt metodologia și se va prezenta informația o dată cu analiza statistică; se vor compara rezultatele Proiectului față de indicatorii de performanță agreeți.

3. Rezultatele și impactul Proiectului: se vor reda rezultatele importante și impactul Proiectului; se va prezenta o listă de publicații; instruirii și întâlniri ce au avut loc; soiuri noi puse la dispoziție. Se va descrie impactul socioeconomic al Proiectului, în acest scop utilizându-se și date statistice.

4. Contabilizare: se va prezenta situația finală a conturilor a căror necesitate a apărut pe parcursul desfășurării Proiectului;

5. Activități viitoare: se va descrie orice activitate viitoare a cărei necesitate a apărut în timpul desfășurării Proiectului și întocmirii rapoartelor.

6. Diseminarea tehnologiei: se va sugera modul în care tehnologia și informația pot fi puse la dispoziție fermierului (loturi demonstrative în ferme, vizite în câmp, emisiuni radio și TV, scurte comunicări de extensie).

ANEXA Nr. 10

PROGRAM
de efectuare a plăților
Anul 1

— USD —

Activitatea	Ianuarie		Februarie		Martie		Aprilie		Mai		Iunie		Iulie		August		Septembrie		Octombrie		Noiembrie		Decembrie		
	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	SCG	CoF	
1.1																									
1.2																									
...																									
1.n																									
TOTAL:																									

SCG — Schema competitivă de granturi

CoF — Cofinanțare

Idem pentru anul 2 și anul 3.

MINISTERUL INDUSTRIEI ȘI RESURSELOR

ORDIN

privind aprobarea Normei de metrologie legală CEE „NML CEE-78/1.031 — Aparate de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare“

Având în vedere prevederile art. 26 din Hotărârea Guvernului nr. 1.055/2001 privind condițiile de introducere pe piață a mijloacelor de măsurare,

în baza art. 3 alin. (1) lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 193/2002 privind organizarea și funcționarea Biroului Român de Metrologie Legală,

în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 19/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Industriei și Resurselor, cu modificările ulterioare,

ministrul industriei și resurselor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Norma de metrologie legală CEE „NML CEE-78/1.031 — Aparate de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare“, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, și va intra în vigoare la data de 5 noiembrie 2002.

p. Ministrul industriei și resurselor,

Mihai Berinde,
secretar de stat

București, 22 iulie 2002.

Nr. 324.

NORMĂ DE METROLOGIE LEGALĂ CEE

„NML CEE-78/1.031 —

Aparate de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare“

Art. 1. — Prezenta normă de metrologie legală CEE se aplică aparatelor de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare.

Prezenta normă de metrologie legală CEE nu se aplică aparatelor de cântărit cu funcționare automată care calculează prețul și imprimă bonul, precum și aparatelor pentru sortat ouă.

Art. 2. — Se admite aplicarea marcajelor CEE pe aparatele de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare care îndeplinesc prevederile prezentei norme de metrologie legală CEE.

Art. 3. — Aparatele de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare, prevăzute la art. 1, se supun controlului metrologic prin aprobare de model CEE și verificare inițială CEE, în conformitate cu prevederile pct. 1.2 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1.055/2001 privind condițiile de introducere pe piață a mijloacelor de măsurare

și în condițiile stabilite în prezenta normă de metrologie legală CEE.

Aparatele de cântărit cu funcționare automată prevăzute cu dispozitive electronice nu se supun aprobării de model CEE în conformitate cu prevederile pct. 1.2 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1.055/2001.

Art. 4. — Introducerea pe piață și/sau punerea în funcțiune a aparatelor de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare nu poate fi împiedicată, interzisă sau restricționată dacă acestea poartă marcajele CEE pentru aprobare de model și verificare inițială prevăzute la pct. 3.2 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1.055/2001 și aplicate conform prevederilor prezentei norme de metrologie legală CEE sau dacă sunt fabricate într-un stat membru al Uniunii Europene și poartă marcajele CEE corespunzătoare.

Art. 5. — Anexa face parte integrantă din prezenta normă de metrologie legală CEE.

ANEXĂ

la norma de metrologie legală

CAPITOLUL I

Definiții

1. Definiții generale

Aparatele de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare subîmpart produsele în două sau mai multe subgrupe în funcție de masa acestora.

1.1. Aparate de cântărit pentru control

Aparate care subîmpart produsele a căror masă variază în jurul unei valori predeterminate, numită *masă nominală*.

Funcția aparatelor de cântărit pentru control este de a subîmpărți produsele în două sau mai multe subgrupe în funcție de valoarea diferenței dintre masa acestora și masa nominală.

1.2. Aparate de cântărit pentru sortare

Aparate care subîmpart produsele cu masa diferită pentru care nu există masă nominală predeterminată.

Funcția aparatelor de cântărit pentru sortare, numite în continuare *aparate pentru sortare*, este de a clasifica produsele în mai multe subgrupe, fiecare caracterizată printr-un domeniu de masă dat.

2. Clasificare

2.1. După metoda de control sau de sortare

2.1.1. Aparate care subîmpart produsele în grupe distincte care părăsesc separat aparatul.

2.1.2. Aparate care subîmpart produsele prin aplicarea pe fiecare dintre acestea a unui marcaj distinctiv care identifică grupa căreia îi aparține.

2.1.3. Aparate care numără produsele din fiecare grupă, fără a le separa.

2.1.4. Aparate care emit un semnal vizual sau auditiv pentru fiecare produs dintr-o grupă, fără a le separa.

2.2. După metoda de operare

2.2.1. Aparate de cântărit pentru control și sortare, cu funcționare continuă

Aparate cu deplasarea continuă a sarcinilor.

Deplasarea sarcinilor pe receptorul de sarcină este continuă și informația privind masa acestora este furnizată în timpul deplasării.

2.2.2. Aparate de cântărit pentru control și sortare, cu funcționare discontinuă

Aparate cu deplasarea discontinuă a sarcinilor.

Deplasarea sarcinilor pe receptorul de sarcină este discontinuă și informația privind masa acestora este furnizată atunci când sarcina este în repaus.

2.3. Componente

2.3.1. Sistem de măsurare

2.3.1.1. Unitate de cântărire

Dispozitiv care furnizează informații referitoare la masa sarcinii ce urmează a fi controlată sau sortată. Acest dispozitiv poate fi un aparat de cântărit cu funcționare neautomată sau o parte a unui asemenea aparat.

Unitatea de cântărire este formată dintr-un receptor de sarcină, un mecanism de echilibrare și, posibil, dintr-un dispozitiv indicator care afișează, de exemplu, valoarea masei sarcinii sau diferența dintre această valoare și o valoare de referință, în unități de masă.

2.3.1.2. Dispozitiv de comandă

Dispozitiv care comandă furnizarea informației referitoare la masă

2.3.1.3. Dispozitiv de procesare

Dispozitiv care convertește datele furnizate de unitatea de cântărire într-un semnal și care procesează acest semnal pentru a da o comandă de control sau sortare.

2.3.1.4. Dispozitiv indicator

Dispozitiv care furnizează cel puțin una dintre următoarele informații:

- masa sarcinii controlate sau sortate;
- diferența dintre această masă și o valoare de referință;
- subgrupa căreia îi aparține sarcina controlată sau sortată.

2.3.2. Transportorul pentru sarcini

Dispozitiv pentru deplasarea sarcinilor spre și de pe receptorul de sarcină.

Acesta poate fi o parte a unității de cântărire.

2.3.3. Dispozitiv de reglare

Dispozitiv pentru fixarea limitelor de masă ale subgrupelor.

2.3.4. Dispozitiv de sortare

Dispozitiv cu ajutorul căruia sarcinile sunt împărțite automat în subgrupe distincte din punct de vedere fizic. Nu este nevoie ca acest dispozitiv să facă parte din aparat.

2.3.5. Dispozitiv de corecție (dispozitiv „servo feedback“)

Dispozitiv care, în urma rezultatelor controlului prin cântărire, corectează automat reglajul mașinii care produce sarcinile în amonte de aparatul de cântărit.

2.3.6. Contor

Dispozitiv care indică numărul de sarcini deplasate spre receptorul de sarcină (contor pentru deplasare) sau care indică numărul sarcinilor din fiecare subgrupă (contor de repartiție).

2.4. Sarcină de referință

Sarcină de referință este sarcina prin intermediul căreia se verifică zona standard de indecizie (U_s) în condițiile prezentate la pct. 7.2.1.1.

2.5. Caracteristici metrologice

2.5.1. Punct nominal de reglare

Valoare exprimată în unități de masă, prestabilită de operator prin intermediul dispozitivului de reglare, pentru a stabili limita dintre subgrupe consecutive.

2.5.2. Punct efectiv de reglare

Valoare exprimată în unități de masă, în raport cu care, pentru aceeași sarcină, pot fi luate cu aceeași probabilitate două decizii diferite.

2.5.3. Domeniu de reglare

Domeniu în interiorul căruia un punct nominal de reglare poate fi ajustat pentru o valoare nominală dată a masei sarcinilor.

2.5.4. Interval de reglare (lățimea unei subgrupe)

Interval, exprimat în unități de masă, între două puncte nominale de reglare consecutive.

2.5.5. Eroarea de reglare

Diferența între valoarea punctului nominal de reglare și punctul efectiv de reglare.

2.5.6. Categorie de masă

Subgrupa sarcinilor a căror masă se găsește într-un domeniu dat de valori. În cazul a n puncte de reglare, întregul domeniu de sarcini, de la zero la infinit, este împărțit în $(n+1)$ categorii de masă.

2.5.7. Limita minimă de cântărire

Valoare a sarcinii sub care aparatul poate exista riscul să nu poată identifica și sorta corect sarcina în subgrupa căreia îi aparține.

2.5.8. Zonă de indecizie

Domeniu, exprimat în unități de masă, în care decizia aparatului este nedeterminată.

2.5.8.1. Zonă standard de indecizie (U_s)

Domeniu declarat de producător și exprimat în unități de masă, în care aparatul poate lua două decizii diferite pentru o sarcină de referință dată și o viteză de operare specificată.

2.5.8.2. Zonă nominală de indecizie (U_n)

Domeniu declarat de producător și exprimat în unități de masă, în care aparatul poate lua două decizii diferite pentru un produs dat și o viteză de operare specificată.

2.5.8.3. Zonă efectivă de indecizie (U_a)

Domeniu determinat de către Biroul Român de Metrologie Legală și exprimat în unități de masă, în care aparatul poate lua două decizii diferite pentru o sarcină de referință sau pentru un produs dat și o viteză de operare specificată.

Valoarea convențională a zonei efective de indecizie este egală cu 6σ (de la -3σ la $+3\sigma$), σ fiind egal cu abaterea standard.

2.5.9. Viteza de control sau sortare (viteza de operare)

Numărul sarcinilor controlate sau sortate în unitatea de timp.

2.5.10. Lungimea sarcinii

Lungimea sarcinii, măsurată în direcția în care aceasta se deplasează.

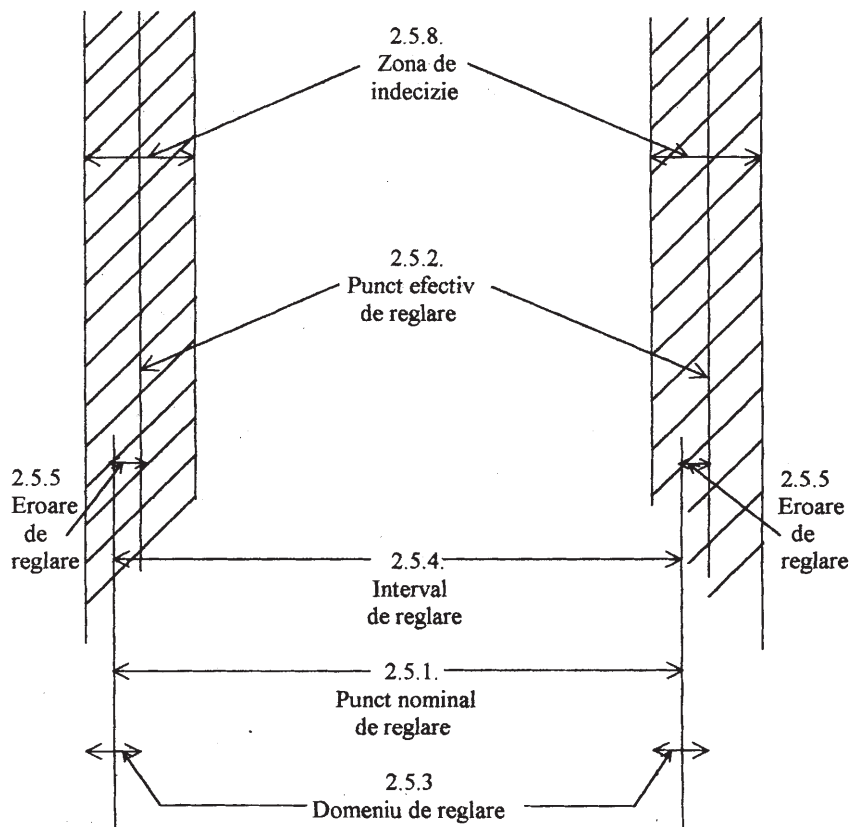
2.5.11. Timp de cântărire

Timpul scurs între momentul în care sarcina se află în întregime pe receptorul de sarcină și momentul în care este furnizată informația privind masa.

2.5.12. Timp de răspuns

Timpul scurs între momentul în care sarcina se află în întregime pe receptorul de sarcină și momentul în care răspunsul instantaneu al unității de cântărire diferă de răspunsul final cu o valoare mai mică decât U_n .

CARACTERISTICI METROLOGICE

CAPITOLUL II

Cerințe metrologice

3. Generalități

3.1. Valoarea diviziunii unității de cântărire

În cazul în care unitatea de cântărire are un dispozitiv indicator cu o scară subdivizată în unități de masă, valoarea diviziunii acesteia și valoarea diviziunii de verificare trebuie să corespundă cerințelor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 749/2001 pentru stabilirea condițiilor de introducere pe piață și de punere în funcțiune a aparatelor de cântărit cu funcționare neautomată.

3.2. Zona standard maximă de indecizie

Fără a încălca cerințele prevăzute la pct. 5.1.2, zona standard de indecizie (Us) nu trebuie să fie mai mare decât:

a) 1 g pentru sarcini cu masa nominală mai mică sau egală cu 100 g;

b) 1% pentru sarcini cu masa nominală mai mare de 100 g.

3.3. Relația dintre zona nominală de indecizie și zona standard de indecizie

Zona nominală de indecizie (Un) nu trebuie să fie mai mică decât zona standard de indecizie (Us).

4. Erori tolerate

4.1. Erori tolerate la încercările pentru aprobare de model CEE

4.1.1. Unitatea de cântărire

În cazul în care unitatea de cântărire are un dispozitiv indicator cu o scară subdivizată în unități de masă, aceasta se asimilează cu un aparat de cântărit cu funcționare neautomată și trebuie să îndeplinească, la încercări statice, cerințele referitoare la erorile tolerate pentru astfel de aparate, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 749/2001.

4.1.2. Zona efectivă de indecizie (Ua)

Zona efectivă de indecizie sau zona de indecizie determinată în timpul încercărilor efectuate conform prevederilor din cap. V nu trebuie să depășească 0,8 din zona standard de indecizie (Us).

4.1.3. Eroarea de reglare

Eroarea de reglare nu trebuie să fie mai mare de 0,5 din zona standard de indecizie (Us).

4.1.4. Variația în timp a punctului efectiv de reglare

Variația punctului efectiv de reglare nu trebuie să fie mai mare de 0,5 din zona standard de indecizie (Us), pe durata a opt ore de funcționare.

4.1.5. Variația cu temperatură a punctului efectiv de reglare

Variația punctului efectiv de reglare nu trebuie să fie mai mare de 0,5 din zona standard de indecizie (Us), pentru o diferență de temperatură de 5°C.

4.1.6. Efectul încărcării excentrice

Dacă este posibil să se plaseze excentric sarcinile, diferența maximă dintre valorile maselor necesare pentru a obține poziția de echilibru, la o sarcină egală cu limita minimă de cântărire, nu trebuie să fie mai mare de 0,5 din zona standard de indecizie (Us), indiferent unde sunt așezate acestea pe receptorul de sarcină.

4.2. Erori tolerate la verificarea inițială CEE

4.2.1. Unitatea de cântărire

În cazul în care unitatea de cântărire are un dispozitiv indicator cu o scară subdivizată în unități de masă, aceasta se asimilează cu un aparat de cântărit cu funcționare neautomată și trebuie să îndeplinească, la încercări statice, cerințele referitoare la erorile tolerate pentru astfel de aparate, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 749/2001.

4.2.2. Zona efectivă de indecizie (Ua)

Zona efectivă de indecizie sau zona de indecizie determinată în timpul încercărilor efectuate conform prevederilor din cap. V nu trebuie să fie mai mare de 0,8 din zona nominală de indecizie (Un).

4.2.3. Eroarea de reglare

Eroarea de reglare nu trebuie să fie mai mare de 0,8 din zona nominală de indecizie (Un).

4.2.4. Variația în timp a punctului efectiv de reglare

Variația punctului efectiv de reglare nu trebuie să fie mai mare de 0,5 din zona nominală de indecizie (Un), pe durata a opt ore de funcționare.

4.2.5. Variația cu temperatură a punctului efectiv de reglare

Variația punctului efectiv de reglare nu trebuie să fie mai mare de 0,5 din zona nominală de indecizie (Un), pentru o diferență de temperatură de 5°C.

4.3. Erori tolerate în serviciu (în uz)

4.3.1. Unitatea de cântărire

În cazul în care unitatea de cântărire are un dispozitiv indicator cu o scară subdivizată în unități de masă, aceasta se asimilează cu un aparat de cântărit cu funcționare neautomată și trebuie să îndeplinească, la încercări statice, cerințele referitoare la erorile tolerate pentru astfel de aparate, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 749/2001.

4.3.2. Zona efectivă de indecizie (Ua)

Zona efectivă de indecizie sau zona de indecizie determinată în timpul încercărilor efectuate conform prevederilor din cap. V nu trebuie să fie mai mare decât zona nominală de indecizie (Un).

4.3.3. Eroarea de reglare

Eroarea de reglare nu trebuie să fie mai mare de 0,5 din zona nominală de indecizie (Un).

5. Condiții pentru aplicarea erorilor tolerate

5.1. Condiții normale de utilizare

5.1.1. Masa sarcinilor

Masa sarcinilor trebuie să fie în domeniul cuprins între limita minimă de cântărire și limita maximă de cântărire a aparatului.

5.1.2. Limita minimă de cântărire

Limita minimă de cântărire nu trebuie să fie mai mică decât:

25 • Un pentru $Un \leq 200$ mg;

50 • Un pentru 200 mg < $Un \leq 500$ mg;

100 • Un pentru 500 mg < Un .

5.1.3. Timp de cântărire

Timpul de cântărire trebuie să fie $\geq$ decât timpul de răspuns și mai mic sau egal decât intervalul de timp în care sarcina se află în întregime pe receptorul de sarcină.

Biroul Român de Metrologie Legală poate să acorde o derogare de la această cerință în cazul în care principiile constructive și/sau de funcționare ale aparatului permit aceasta.

Pentru toate vitezele mai mici sau egale decât viteza maximă de operare, eroarea de reglare și zona de indecizie trebuie să rămână mai mici sau egale decât valorile specificate la pct. 4.

5.2. Factori de influență

5.2.1. Temperatura

Aparatele trebuie să corespundă cerințelor prevăzute la pct. 4, la toate temperaturile practic constante dintr-un interval de temperatură de cel puțin 25°C.

În cazul în care aparatul este destinat să funcționeze în condiții de temperatură controlate, intervalul de temperatură poate fi redus la 10°C.

Temperatura este considerată ca fiind practic constantă dacă sunt îndeplinite următoarele două condiții:

a) diferența dintre temperaturile extreme înregistrate pe parcursul încercării nu depășește 5°C;

b) variația temperaturii nu depășește 1°C în cinci minute.

5.2.2. Rețeaua de alimentare

Punctul efectiv de reglare și zona efectivă de indecizie (Ua) trebuie să corespundă cerințelor prevăzute la pct. 4, pentru următoarele variații ale rețelei de alimentare:

a) de la -15% până la +10% din tensiunea nominală;

b) de la -2% până la +2% din frecvența nominală.

5.2.3. Alți factori de influență

Aparatele trebuie să corespundă cerințelor prevăzute la pct. 4, atunci când sunt supuse acțiunii unor factori de influență, alții decât cei specificați la pct. 5.2.1 și 5.2.2, și care rezultă din condițiile de instalare și utilizare.

CAPITOLUL III Cerințe tehnice

6. Generalități

6.1. Conformitatea la utilizare

Aparatele trebuie utilizate în scopul pentru care au fost proiectate și să fie atent și robust construite.

6.2. Dereglări accidentale

Aparatele trebuie să fie construite astfel încât, în mod normal să nu poată avea loc dereglări care să perturbe funcționarea acestora, fără ca efectul să fie imediat detectabil.

6.3. Amortizor

Amortizoarele ale căror caracteristici sunt influențate de variațiile de temperatură într-un asemenea grad încât performanța și exactitatea aparatului se află în afara limitelor specificate la cap. II din prezenta normă de metrologie legală CEE trebuie să fie prevăzute cu un dispozitiv de compensare automată.

Un semnal trebuie să indice momentul în care dispozitivul este la temperatura corectă.

Amortizorul nu trebuie să fie ușor accesibil persoanelor neautorizate.

6.4. Transportorul

Dacă transportorul conține curele, benzi sau lanțuri, destinate să transporte sarcinile spre receptorul de sarcină, și dacă curelele, benzile sau lanțurile sunt prevăzute cu dispozitive de reglare a tensiunii de întindere, aceste dispozitive nu trebuie să fie ușor accesibile dacă reglarea tensiunii poate influența informația privind masa, furnizată de unitatea de cântărire.

6.5. Reglarea orizontalității

6.5.1. Aparatele trebuie să fie menținute în poziție orizontală.

6.5.2. În cazul în care aparatele sunt transportabile, acestea trebuie să fie prevăzute cu un dispozitiv de reglare a orizontalității și un indicator de nivel sau să corespundă cerințelor prevăzute la pct. 4, atunci când înclinarea longitudinală sau transversală este de până la 5%.

6.5.3. În cazul în care este prevăzut un indicator de nivel, conform prevederilor de la pct. 6.5.2, sensibilitatea indicatorului de nivel trebuie să fie astfel încât partea mobilă a acestuia să indice o deplasare de cel puțin 2 mm pentru o denivelare de 0,5%.

6.6. Dispozitiv de echilibrare și dispozitiv de reglare

Indiferent dacă aparatul este sau nu încărcat, conform metodei de funcționare a acestuia, trebuie să existe posibilitatea de a regla atât comenzile dispozitivului de echilibrare, cât și pe cele ale dispozitivului de reglare, până la cel puțin un sfert din valoarea zonei nominale de indecizie.

6.7. Mase detașabile

Masele detașabile trebuie să fie greutăți de exactitate medie sau superioară care să corespundă cerințelor prevăzute în Norma de metrologie legală CEE „NML CEE 71/317 Greutăți de exactitate medie cu valoare nominală de 5 kg .... 50 kg (paralelipipedice) și cu valoare nominală de 1 g .... 10 kg (cilindrice)”, aprobată prin Ordinul ministrului industriei și resurselor nr. 181/2002, sau în Norma de metrologie legală CEE „NML CEE 74/148 Greutăți de exactitate superioară cu valoare nominală de 1 mg .... 50 kg”, aprobată prin Ordinul ministrului industriei și resurselor nr. 183/2002, sau mase de formă specială destinate respectivului tip de aparat.

6.8. Inscricții

6.8.1. Inscricții obligatorii

Aparatele trebuie să poarte următoarele inscripții:

a) marca de identificare a producătorului;

b) marca de identificare a importatorului, dacă este cazul;

c) seria și tipul aparatului;

d) marcajul aprobării de model CEE;

e) limita maximă de cântărire: Max .....

f) limita minimă de cântărire: Min .....

g) zona nominală de indecizie: Un .....

h) viteza de operare: ..... număr de sarcini pe minut;

i) timpul de răspuns: t .....s;

j) valoarea diviziunii de verificare a unității de cântărire, conform prevederilor din Hotărârea Guvernului nr. 749/2001;

k) limitele de temperatură: .....°C/ .....°C;

l) tensiunea rețelei de alimentare: .....V;

m) frecvența rețelei de alimentare: ..... Hz;

n) marca de identificare, pentru părți ale aparatului care nu sunt atașate direct la unitatea principală.

6.8.2. Inscricții suplimentare

Biroul Român de Metrologie Legală poate solicita, în cadrul aprobării de model CEE, una sau mai multe inscripții suplimentare, în funcție de utilizarea specială a aparatului.

6.8.3. Prezentarea inscripțiilor

Inscripțiile trebuie să fie de neșters și să aibă o mărime, o formă și o claritate care să permită o citire ușoară, în condiții normale de utilizare a aparatului.

Inscripțiile trebuie să fie grupate pe un amplasament ușor vizibil pe aparat sau pe o plăcuță descriptivă fixată lângă dispozitivul indicator sau chiar pe acest dispozitiv.

Plăcuța cu inscripții trebuie să poată fi sigilată, în afară de cazul în care aceasta nu poate fi demontată fără a fi distrusă.

6.8.4. Marcare

Plăcuța cu inscripții poate avea prevăzut un spațiu pentru marcarea. Dacă aceasta nu are prevăzut un asemenea spațiu, atunci în vecinătatea acestei plăcuțe trebuie prevăzut un dispozitiv destinat acestui scop.

CAPITOLUL IV

Categoriile de control metrologic

Încercările pentru aprobarea de model CEE și verificarea inițială CEE a aparatelor de cântărit cu funcționare automată pentru control și sortare se efectuează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.055/2001 și în conformitate cu prevederile prezentei norme de metrologie legală CEE.

7. Aprobare de model CEE

7.1. Cererea pentru aprobare de model CEE

Cererea pentru aprobare de model CEE trebuie însoțită de un aparat din modelul pentru care se solicită aprobare de model CEE și de următoarele informații și documente:

7.1.1. Caracteristici metrologice:

a) caracteristici speciale pentru unitatea de cântărire;

b) viteza maximă de operare în concordanță cu viteza transportorului de sarcină și cu lungimea sarcinii;

c) caracteristicile electrice ale componentelor sistemului de măsurare.

7.1.2. Documentație:

a) desene de ansamblu;

b) fotografiile și, dacă este necesar, desene sau modele ale detaliilor de interes metrologic;

c) diagrame schematice care ilustrează modul de operare și descrierea tehnică a aparatului.

7.2. Examinare pentru aprobarea de model CEE

7.2.1. Încercări pentru aprobare de model CEE

Aparatele trebuie să corespundă cerințelor metrologice prevăzute la pct. 3, 4.1 și 5 unde se face referire la zona standard de indecizie (Us) pentru sarcini de referință cuprinse în domeniul de operare, adică între limitele minimă și maximă de cântărire și între vitezele minimă și maximă de transport al sarcinii.

Aparatele care pot avea mai multe puncte nominale de reglare trebuie să fie încercate la cel puțin două puncte nominale de reglare.

Sarcina de referință

În cazul în care încercarea este efectuată pentru aprobare de model CEE trebuie să fie utilizată o sarcină de referință.

Sarcina de referință trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) masa $m = \text{Max}, \text{Min și } 1/2 (\text{Max} + \text{Min});$

b) lungimea $L \text{ (cm)} = \sqrt[3]{m} \text{ (grame)} + 20\%;$

c) înălțimea $h = L/2;$

d) masă constantă;

e) material solid;

f) material nehiroscopic;

g) material neelectrostatic;

h) se va evita contactul metal pe metal.

7.2.1.1. Încercări statice

7.2.1.1.1. Încercări cu sarcini așezate excentric

Dacă este posibil să se plaseze excentric sarcinile pe receptorul de sarcină, trebuie să se efectueze o încercare cu o sarcină egală cu limita minimă de cântărire plasată succesiv în oricare poziție pe receptorul de sarcină. Erorile tolerate sunt specificate la pct. 4.1.6.

7.2.1.1.2. Încercări speciale pentru un aparat cu o unitate de cântărire constituită dintr-un aparat de cântărit cu funcționare neautomată

Unitatea de cântărire trebuie să corespundă încercărilor de sensibilitate, mobilitate și exactitate specificate în Hotărârea Guvernului nr. 749/2001.

Erorile tolerate trebuie să fie aceleași cu cele ale aparatelor de cântărit cu funcționare neautomată, în concordanță cu valoarea diviziunii de verificare și clasa de exactitate a acesteia.

7.2.1.2. Determinarea timpului de răspuns

Timpul de răspuns trebuie determinat în condiții de încercare stabile, fără efecte ale unor factori de influență nedoriti. Valorile obținute nu trebuie să depășească valorile indicate pe plăcuța cu inscripții.

Valorile prevăzute la pct. 7.1.1 referitoare la viteza maximă de operare, ca funcție de viteza transportorului de sarcină și de lungimea sarcinii, trebuie să fie compatibile cu valorile obținute pentru timpul de răspuns.

7.2.1.3. Încercări în condiții normale de utilizare

7.2.1.3.1. Zona de indecizie și eroarea de reglare

Încercările trebuie să fie efectuate în concordanță cu metoda C descrisă la pct. 10.3 din cap. V.

7.2.1.3.2. Variația în timp a punctului efectiv de reglare

Aceste încercări trebuie să fie efectuate cu sarcini de referință, fără a modifica reglajele aparatului și fără a varia factorii de influență, și trebuie să fie repetate de câteva ori pe parcursul unei perioade de opt ore de funcționare. Pentru obținerea rezultatelor, pe durata acestor încercări pot fi folosite metode electrice de măsurare.

7.2.1.3.3. Variația cu temperatură a punctului efectiv de reglare

Aceste încercări trebuie să fie efectuate cu sarcini de referință fără a modifica reglajele aparatului și fără a varia factorii de influență, alții decât temperatura; aceste încercări trebuie repetate de câteva ori pe tot intervalul de tempera-

tură specificat de producător. Pentru obținerea rezultatelor, pe durata acestor încercări pot fi folosite metode electrice de măsurare.

7.2.2. Încercări de conformitate cu cerințele tehnice

Prin aceste încercări se stabilește dacă aparatul îndeplinește cerințele tehnice prevăzute în cap. III.

7.2.3. Asigurarea mijloacelor de încercare

În vederea efectuării încercării, Biroul Român de Metrologie Legală poate cere solicitantului să pună la dispoziție sarcini de referință, echipament de manevrare, personal calificat pentru manevrarea acestora și aparatele de control necesare.

7.2.4. Locul de efectuare a încercării

Aparatele supuse încercărilor pentru aprobare de model CEE pot fi încercate:

a) într-un amplasament care aparține Biroului Român de Metrologie Legală; sau

b) în orice amplasament corespunzător stabilit de comun acord între Biroul Român de Metrologie Legală și solicitantul încercării.

8. Verificarea inițială CEE

8.1. Încercări în cadrul verificării inițiale CEE

Aparatele trebuie să corespundă cerințelor metrologice prevăzute la pct. 3, 4.2, 5 și 6 referitoare la zona nominală de indecizie (Un) pentru un produs dat sau pentru produsele din domeniul de operare, adică între limitele minimă și maximă de cântărire și între vitezele minimă și maximă de transport.

Verificarea inițială CEE este efectuată de către Biroul Român de Metrologie Legală în una sau două etape.

8.1.1. Prima etapă constă în efectuarea încercărilor statice în conformitate cu prevederile de la pct. 7.2.1.1.

8.1.2. Etapa a doua constă în verificarea cerințelor privind zona de indecizie și eroarea de reglare. Verificarea trebuie să fie efectuată cu produsele pentru care este destinat aparatul, folosind una dintre metodele descrise în cap. V. În toate cazurile, cel puțin una dintre încercări trebuie să se efectueze la limita minimă de cântărire.

În cazul unui litigiu, metoda de referință utilizată va fi metoda C, prevăzută la cap. V pct. 10.3.

8.2. Asigurarea mijloacelor de încercare

În vederea efectuării verificării, Biroul Român de Metrologie Legală poate cere solicitantului să pună la dispoziție sarcini de referință, echipament de manevrare, personal calificat pentru manevrarea acestora și aparatele de control necesare.

8.3. Locul de efectuare a verificării inițiale CEE

Încercările din prima etapă pot fi efectuate într-un laborator sau orice alt loc adecvat, stabilit de Biroul Român de Metrologie Legală; încercările din etapa a doua trebuie efectuate la locul de instalare.

9. Inspekția în serviciu (în uz)

9.1. Verificarea în serviciu (în uz)

Dacă se intenționează să se efectueze verificări în serviciu, se aplică prevederile de la pct. 4.3.

CAPITOLUL V

Metode de încercare

10.1. Metoda incrementală (metoda A)

10.1.1. Procedura

10.1.1.1. Se utilizează o sarcină de încercare egală cu sarcina dorită.

10.1.1.2. Se ajustează punctul de reglare care urmează să fie încercat astfel încât în timpul celor n cântăriri să apară întotdeauna semnalul „respins“.

În cazul în care un aparat are unul sau mai multe puncte de reglare și dacă intervalul de reglare al aparatului

este mic, punctul sau punctele de reglare care nu sunt utilizate trebuie să fie fixate clar față de punctul de reglare care urmează să fie încercat, pentru a evita posibilitatea interferenței în timpul încercărilor.

10.1.1.3. Se majorează sarcina prin adăugarea unei cantități de aproximativ o zecime din zona nominală de indecizie (U_n) indicată pe aparat și se trece sarcina de încercare peste receptorul de sarcină al aparatului de n ori.

10.1.1.4. Se continuă încercarea prin creșterea sarcinii de încercare cu câte o zecime din zona nominală de indecizie (U_n) până la apariția semnalului „acceptat“ cel puțin o dată în timpul a n cântăriri.

10.1.1.5. Se continuă încercarea prin creșterea sarcinii de încercare cu câte o zecime din zona nominală de indecizie (U_n) până la apariția semnalului „acceptat“ în cursul tuturor celor n cântăriri.

10.1.1.6. Se continuă de câteva ori încercarea dincolo de acest punct prin creșterea sarcinii de încercare cu câte o zecime din zona nominală de indecizie (U_n).

10.1.1.7. Rezultatele obținute se înscriu într-un tabel.

10.1.1.8. Se repetă procedura cu aceleași sarcini de încercare, prin descărcarea în ordine inversă a cantităților de aproximativ o zecime din zona nominală de indecizie (U_n) sau prin utilizarea sarcinilor în mod aleatoriu.

Dacă se folosește procedura aleatorie este necesară câte o sarcină de referință pentru fiecare cantitate egală cu o zecime din zona nominală de indecizie (U_n).

10.1.1.9. Rezultatele obținute se înscriu într-un tabel.

10.1.2. Prelucrarea rezultatelor

10.1.2.1. În urma rezultatelor obținute se calculează, în procente, numărul de respingeri și de acceptări.

10.1.2.2. Se reprezintă grafic, pe hârtie milimetrică, relația dintre sarcinile crescătoare și procentul de respingeri.

10.1.2.3. De pe linia dreaptă care rezultă se alege un interval convenabil, de fiecare parte a punctului de 50% (valorile intervalelor 2,275% ... 50% și 50% ... 97,275% corespund la 2σ).

10.1.2.4. Se determină intervalul de cântărire care corespunde acestor puncte.

10.1.2.5. Un interval de cântărire împărțit la doi dă valoarea lui σ .

10.1.2.6. Se estimează valoarea convențională a zonei de indecizie (6σ).

10.1.2.7. Valoarea asociată punctului de 50% (jumătatea zonei de indecizie) reprezintă valoarea punctului efectiv de reglare.

$M_o - 2d$		X						
$M_o - d$		O	X	X				
M_o		O		O	X		X	
$M_o + d$					X	X	X	O
$M_o + 2d$					O	O	O	

O	X	i
0	1	-2
1	2	-1
2	2	0
1	3	+1
3	0	+2
7	8	

No Nx

Se însumează numărul de poziții X și O pe fiecare linie $M_o \pm id$; numărul N_x de simboluri X și numărul N_o de simboluri O sunt însumate în același mod pentru toate liniile.

La efectuarea calculelor se folosește setul cu cel mai mic total numeric, fie rezultatele notate cu X , fie rezultatele notate cu O , din moment ce fiecare set de rezultate produce aproximativ aceleași informații statistice.

10.1.2.8. Eroarea de reglare este diferența dintre valoarea punctului nominal de reglare și valoarea punctului efectiv de reglare obținut.

10.2. Metoda sus și jos (metoda B)

10.2.1. Procedura

10.2.1.1. Se alege o sarcină de încercare. Valoarea acesteia trebuie să fie mai mică decât cea a punctului de reglare cu o valoare aproximativ egală cu de 5 ori zona nominală de indecizie (U_n).

10.2.1.2. Se alege o valoare pentru sarcina de bază d (sarcina suplimentară) ce va fi adăugată la sarcina de încercare. Această sarcină trebuie să fie de ordinul a $U_n/4$, unde U_n este zona nominală de indecizie indicată pe plăcuța cu inscripții a aparatului. (Această sarcină trebuie să aibă o valoare convenabilă astfel încât să permită utilizarea greutăților de referință și simplificarea calculelor, de exemplu 10, 20, 50, 100, 200, 500).

10.2.1.3. Sarcina de încercare este trecută și apoi retrecută peste receptorul de sarcină al aparatului, după ce a fost mărită cu sarcina d între treceri, astfel încât sarcina de încercare plus sarcina adăugată, având o masă totală M_o , să se afle în interiorul zonei de indecizie cu punctul de reglare ales. Din acest moment aparatul este pregătit pentru a începe înregistrarea rezultatelor.

10.2.1.4. Se continuă încercarea după cum urmează:

Se trece sarcina M_o peste receptorul de sarcină al aparatului de cântărit. Dacă apare semnalul „respins“, a doua încercare va consta în repetarea operației cu o sarcină M_o+d ; dacă totuși apare semnalul „acceptare“, a doua încercare va consta în repetarea operației cu o sarcină M_o-d .

Această metodă de încercare, prin adăugarea sau scăderea valorii lui d în concordanță cu rezultatul cântăririi, este repetată până când se realizează numărul cerut de treceri.

10.2.1.5. Rezultatele obținute trebuie să fie înregistrate pe o diagramă de încercare sub forma arătată la pct. 10.2.3.

Fiecare linie orizontală a diagramei corespunde unei valori particulare a sarcinii $M_o \pm id$, numărul total de linii acoperind lățimea zonei de incertitudine. Rezultatele fiecărei treceri efectuate sunt introduse în diagramă sub forma unui cod; se recomandă utilizarea simbolului X pentru cazul în care sarcina este respinsă și a simbolului O pentru cazul în care sarcina este acceptată.

10.2.2. Prelucrarea rezultatelor

10.2.2.1. Zona de indecizie

Zona de indecizie este calculată folosind următoarea formulă:

$$U_a = 9,72 \cdot d \left(\frac{N \cdot B - A^2}{N^2} + 0,029 \right),$$

unde:

d = cantitatea de creștere a sarcinii (Un/4, vezi pct. 10.2.1.2)

i = numărul de cantități d utilizate

n_i = numărul rezultatelor luate în considerare pe o linie i

N = numărul total al rezultatelor folosite (cel mai mic dintre totalurile No și Nx)

$$A = \sum i \cdot n_i$$

$$B = \sum i^2 \cdot n_i$$

10.2.2.2. Punct de reglare (2.5.2)

Punctul de reglare se calculează utilizând următoarea formulă:

$$m = M_o + d \cdot \left(\frac{A}{N} \pm \frac{1}{2} \right)$$

Semnul plus trebuie utilizat atunci când calculul este bazat pe respingeri (X) și semnul minus atunci când calculul este bazat pe acceptări (O).

Eroarea de reglare este determinată ca diferența dintre punctul efectiv de reglare m (obținut prin calculul de mai sus) și punctul nominal de reglare.

10.2.2.3. Abaterea standard experimentală a valorilor calculate

10.2.2.3.1. Zona de indecizie (Ua)

Abaterea standard a variabilei Ua (așa cum este obținută la pct. 10.2.2.1) poate fi estimată prin formula:

$$S_{Ua} = \frac{H \cdot Ua}{\sqrt{N}}$$

10.2.3. Diagrama de încercare

Mo - 5d					
Mo - 4d					
Mo - 3d					
Mo - 2d					
Mo - d					
Mo					
Mo + d					
Mo + 2d					
Mo + 3d					
Mo + 4d					
Mo + 5d					
Mo - 5d				- 5	
Mo - 4d				- 4	
Mo - 3d				- 3	
Mo - 2d				- 2	
Mo - d				- 1	
Mo				0	
Mo + d				+ 5	
Mo + 2d				+ 4	
Mo + 3d				+ 3	
Mo + 4d				+ 2	
Mo + 5d				+ 1	
Totaluri	X	O	i		

d = ... Mo = ...

Punct de reglare nominal = ...

N = ...

$A = \sum i \cdot n_i$ = ...

$B = \sum i^2 \cdot n_i$ = ...

$Ua = 9,72 \cdot d \left(\frac{N \cdot B - A^2}{N^2} + 0,029 \right)$ = ...

$m = M_o + d \left(\frac{A}{N} \pm \frac{1}{2} \right) (*)$ = ...

Eroare de reglare = ...

(*) (+) dacă se folosește 'X', (-) dacă se folosește 'O'

Valoarea coeficientului H variază în funcție de raportul $\frac{d}{Ua}$ conform tabelului prezentat la pct. 10.2.2.3.1.1.

Metoda matematică de calculare a zonei de indecizie este valabilă numai pentru:

$$\frac{d}{Ua} \leq \frac{1}{3}$$

10.2.2.3.1.1. Valorile lui H ca funcție de $\frac{d}{Ua}$ sunt:

d/Ua:	0,1	0,13	0,17	0,20	0,23	0,27	0,30	0,33
H:	1,6	1,47	1,38	1,32	1,30	1,25	1,25	1,25

10.2.2.3.2. Eroarea de reglare

Abaterea standard a variabilei m (așa cum s-a obținut la pct. 10.2.2.2) poate fi estimată din formula:

$$S_m = \frac{G \cdot Ua}{\sqrt{N}}$$

Valoarea coeficientului G variază în funcție de raportul $\frac{d}{Ua}$ conform tabelului prezentat la pct. 10.2.2.3.2.1.

Metoda matematică de calculare a punctului de reglare este valabilă numai pentru:

$$\frac{d}{Ua} \leq \frac{1}{3}$$

10.2.2.3.2.1. Valorile lui G ca funcție de $\frac{d}{Ua}$ sunt:

d/Ua:	0,1	0,13	0,17	0,20	0,23	0,27	0,30	0,33
G:	0,95	0,98	1	1,02	1,05	1,08	1,1	1,12

10.3. Metoda de încercare QUANTAL ASSAY (metoda C)

Dacă este folosită această metodă pentru aprobarea de model CEE, aparatul trebuie să funcționeze cu sarcini de referință, simulând o linie de producție. Din motive practice, Biroul Român de Metrologie Legală poate, ca o excepție, să efectueze această încercare pe o linie de producție cu produsele pentru care aparatul este destinat.

10.3.1. Procedura

10.3.1.1. Se consideră valoarea zonei nominale de indecizie (Un) indicată pe plăcuța cu inscripții.

10.3.1.2. Se calculează masa sarcinilor de încercare (în număr de șapte) utilizată pentru determinarea zonei de indecizie; masa sarcinilor de încercare este obținută după cum urmează:

$$m_{1,7} = A \pm 1,645 \frac{B}{6}; m_{2,6} = A \pm 1,282 \frac{B}{6};$$

$$m_{3,5} = A \pm 0,842 \frac{B}{6}; m_4 = A,$$

unde:

$$A = \frac{H + L}{2}$$

$$B = H - L$$

H și L sunt valorile aproximative ale masei la limitele zonei de indecizie, pentru un punct de reglare dat.

10.3.1.3. Sarcinile de încercare trebuie să cuprindă zona de indecizie pentru punctul de reglare încercat.

10.3.1.4. Se trece fiecare sarcină de încercare pe aparat de 50 de ori și se continuă, pentru cele mai ușoare două sarcini de încercare și pentru cele mai grele două sarcini de încercare, până când se completează 200 de treceri.

Sarcinile de încercare trebuie trecute în ordine aleatorie. În orice caz, sarcinile de încercare la limitele extreme ale zonei de indecizie trebuie să se succedă la un interval de timp corespunzător vitezei de operare utilizate în timpul încercării.

10.3.2. Înregistrarea rezultatelor în tabel

10.3.2.1. Se însumează rezultatele și se înregistrează conform celor prezentate în tabelul nr. 1.

10.3.2.2. Se obțin valorile nw și nwy din tabelele nr. 2 și 3 pentru n = 50 și r = 200. Se însumează valorile din coloanele 5 și 6 din tabelul nr. 1.

10.3.2.3. Se calculează valorile $n_i w_i x_i$, $n_i w_i x_i^2$ și $n_i w_i x_i y_i$ și se însumează valorile din coloanele 7, 8 și 9 din tabelul nr. 1.

10.3.2.4. Din sumele rezultate în tabelul nr. 1 se calculează valorile estimate pentru punctul de reglare (M) și pentru zona de indecizie (Ua), conform celor prevăzute la pct. 10.3.3 din tabelul nr. 1.

10.3.2.5 Tabelul nr. 1

Coloana 1	Coloana 2	Coloana 3	Coloana 4	Coloana 5	Coloana 6	Coloana 7	Coloana 8	Coloana 9
x	n	r	i	nw	nwy	nwx	nwx ²	nwx _i y _i
x ₁	n ₁	r ₁	1	n ₁ w ₁	n ₁ w ₁ y ₁	n ₁ w ₁ x ₁	n ₁ w ₁ x ₁ ²	n ₁ w ₁ x ₁ y ₁
...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...
x _i	n _i	r _i	i	n _i w _i	n _i w _i y _i	n _i w _i x _i	n _i w _i x _i ²	n _i w _i x _i y _i
...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...
x _k	n _k	r _k	k	n _k w _k	n _k w _k y _k	n _k w _k x _k	n _k w _k x _k ²	n _k w _k x _k y _k
				$\sum_1^k n_i w_i$	$\sum_1^k n_i w_i y_i$	$\sum_1^k n_i w_i x_i$	$\sum_1^k n_i w_i x_i^2$	$\sum_1^k n_i w_i x_i y_i$

unde:

x_i = incrementul masei

n_i = numărul trecerilor efectuate (50 sau 200)

r_i = numărul cazurilor în care x_i a fost acceptat.

10.3.3. Din sumele înregistrate în tabelul 1 se calculează următoarele mărimi:

$$x = \frac{\sum n_i w_i x_i}{\sum n_i w_i}$$

$$y = \frac{\sum n_i w_i y_i}{\sum n_i w_i}$$

$$S(nwxx) = \sum n_i w_i x_i^2 - \frac{(\sum n_i w_i x_i)^2}{\sum n_i w_i}$$

$$S(nwxy) = \sum n_i w_i x_i y_i - \frac{(\sum n_i w_i x_i)(\sum n_i w_i y_i)}{\sum n_i w_i}$$

$$\text{și } b = \frac{S(nwxy)}{S(nwxx)}$$

Estimația $\bar{M}$ a punctului de reglare M este dată de:

$$\bar{M} = M_o + \bar{m}, \text{ unde } \bar{m} = x - \frac{y}{b}$$

Estimația $\bar{Ua}$ a zonei de indecizie Ua este dată de:

$$\bar{Ua} = \frac{6}{b}$$

Tabelul nr. 2

n = 50

r	nw	nwy	r	nw	nwy
0 (1)	3,588	-8,346	26	31,802	1,585
1	5,981	-12,282	27	31,715	3,185
2	9,669	-16,928	28	31,569	4,766
3	12,580	-19,559	29	31,363	6,332
4	15,015	-21,097	30	31,096	7,878
5	17,111	-21,929	31	30,767	9,399
6	18,947	-22,263	32	30,347	10,888
7	20,574	-22,226	33	29,915	12,339
8	22,024	-21,902	34	29,386	13,744
9	23,325	-21,351	35	28,784	15,094
10	24,494	-20,614	36	28,104	16,380
11	25,546	-19,726	37	27,342	17,591
12	26,492	-18,711	38	26,492	18,711
13	27,342	-17,591	39	25,546	19,726
14	28,104	-16,380	40	24,494	20,614
15	28,784	-15,094	41	23,325	21,351
16	29,386	-13,744	42	22,024	21,902
17	29,915	-12,339	43	20,574	22,226
18	30,374	-10,888	44	18,947	22,263
19	30,767	-9,399	45	17,111	21,929
20	31,096	-7,878	46	15,015	21,097
21	31,363	-6,332	47	12,580	19,559
22	31,569	-4,766	48	9,669	16,928
23	31,715	-3,185	49	5,981	12,282
24	31,802	-1,595	50 (1)	3,588	8,346
25	31,831	0			

1) Valorile nw și nwy din această linie trebuie folosite numai pentru cele mai mari valori ale lui x, atunci când r = 0 sau pentru cele mai mici valori ale lui x când r = 50

Tabelul nr. 3

n = 200

r	nw	nwy	r	nw	nwy
0 (1)	4,831	-13,560	101	127,316	1,596
1	8,406	-21,650	102	127,294	3,192
2	14,350	-33,384	103	127,258	4,786
3	19,414	-42,128	104	127,208	6,380
4	23,922	-49,128	105	127,142	7,972
5	28,028	-54,932	106	127,062	9,564
6	31,820	-59,846	107	126,968	11,154
7	35,356	-64,062	108	126,858	12,740

r	nw	nwy	r	nw	nwy
8	38,676	-67,710	109	126,734	14,326
9	41,812	-70,890	110	126,596	15,908
10	44,788	-73,668	111	126,442	17,488
11	47,618	-76,102	112	126,274	19,064
12	50,320	-78,236	113	126,090	20,636
13	52,906	-80,104	114	125,892	22,040
14	55,386	-81,736	115	125,678	23,768
15	57,768	-83,158	116	125,450	25,328
16	60,058	-84,186	117	125,206	26,882
17	62,268	-85,444	118	124,948	28,432
18	64,398	-86,342	119	124,674	29,974
19	66,454	-87,094	120	124,384	31,512
20	68,444	-87,714	121	124,078	33,044
21	70,368	-88,212	122	123,758	34,568
22	72,232	-88,594	123	123,422	36,086
23	74,038	-88,872	124	123,068	37,596
24	75,788	-89,050	125	122,700	39,098
25	77,486	-89,138	126	122,316	40,590
26	79,136	-89,138	127	121,914	42,076
27	80,738	-89,058	128	121,496	43,552
28	82,294	-88,902	129	121,062	45,018
29	83,806	-88,676	130	120,612	46,474
30	85,276	-88,382	131	120,144	47,920
31	86,706	-88,024	132	119,658	49,354
32	88,096	-87,608	133	119,156	50,778
33	89,450	-87,134	134	118,636	52,190
34	90,766	-86,606	135	118,098	53,588
35	92,050	-86,028	136	117,542	54,978
36	93,298	-85,402	137	116,968	56,346
37	94,514	-84,728	138	116,376	57,704
38	95,698	-84,012	139	115,764	59,048
39	96,850	-83,254	140	115,135	60,376
40	97,974	-82,456	141	114,484	61,688
41	99,086	-81,620	142	113,814	62,984
42	100,132	-80,750	143	113,126	64,262
43	101,170	-79,842	144	112,416	65,520
44	102,182	-78,904	145	111,686	66,762
45	103,166	-77,932	146	110,936	67,982
46	104,124	-76,932	147	110,162	69,182
47	105,058	-75,902	148	109,368	70,382
48	105,968	-74,844	149	108,552	71,518
49	106,852	-73,762	150	107,714	72,652
50	107,714	-72,652	151	106,852	73,762
51	108,552	-71,518	152	105,968	74,844
52	109,368	-70,362	153	105,058	75,902
53	110,162	-69,182	154	104,124	76,932
54	110,936	-67,982	155	103,166	77,932
55	111,686	-66,672	156	108,182	78,904
56	112,416	-65,520	157	101,170	79,842
57	113,126	-64,262	158	100,132	80,750
58	113,814	-62,984	159	99,086	81,620
59	114,484	-61,688	160	97,974	82,456
60	115,134	-60,376	161	96,850	83,254
61	115,764	-59,048	162	95,698	84,012
62	116,376	-57,704	163	94,514	84,728
63	116,968	-56,346	164	93,298	85,402

r	nw	nwy	r	nw	nwy
64	117,542	-54,974	165	92,050	86,028
65	118,098	-53,588	166	90,766	86,606
66	118,636	-52,190	167	89,450	87,154
67	119,156	-50,778	168	88,096	87,608
68	119,658	-49,354	169	86,706	88,024
69	120,144	-47,920	170	85,276	88,382
70	120,612	-46,474	171	83,806	88,676
71	121,062	-45,018	172	82,294	88,902
72	121,496	-43,552	173	80,738	89,058
73	121,914	-42,076	174	79,136	89,138
74	122,316	-40,590	175	77,486	89,138
75	122,700	-39,098	176	75,788	89,050
76	123,068	-37,596	177	74,038	88,872
77	123,422	-36,086	178	72,232	88,594
78	123,758	-34,568	179	70,368	88,212
79	124,078	-33,044	180	68,444	87,714
80	124,384	-31,512	181	66,454	87,094
81	124,674	-29,974	182	64,398	86,342
82	124,948	-28,432	183	62,268	85,444
83	125,206	-26,882	184	60,058	84,386
84	125,450	-25,528	185	57,768	83,158
85	125,678	-23,768	186	55,368	81,736
86	125,892	22,040	187	52,906	80,104
87	126,090	-20,636	188	50,320	78,236
88	126,274	-19,064	189	47,618	76,102
89	126,442	-17,488	190	44,788	73,668
90	126,596	-15,908	191	41,812	70,890
91	126,734	-14,326	192	38,676	67,710
92	126,858	-12,740	193	35,856	64,062
93	126,968	-11,154	194	31,820	59,846
94	127,062	-9,564	195	28,028	54,932
95	127,142	-7,972	196	23,922	49,128
96	127,208	-6,680	197	19,414	42,128
97	127,258	-4,786	198	14,320	33,384
98	127,294	-3,192	199	8,406	21,560
99	127,316	-1,596	200 ⁽¹⁾	4,831	13,560
100	127,324	0			

¹⁾ Valorile nw și nwy din această linie trebuie folosite numai pentru cele mai mari valori ale lui x, atunci când $r = 0$ sau pentru cele mai mici valori ale lui x când $r = 200$

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
